

Banc Sabadell
d'**Andorra**

Informe de solvència

Informe de solvència

"BancSabadell d'Andorra, SA"

EXERCICI 2019

ÍNDEX

1. Introducció.....	6
1.1 Objecte.....	6
1.2 Aspectes generals del document.....	7
1.2.1 Àmbit d'aplicació.....	7
1.2.2 Diferències entre el Grup consolidable a efectes comptables i prudencials...7	
1.2.3 Entitats susceptibles de deducció de Fons Propis.....	10
1.2.4 Possibles impediments a la transferència ràpida de Fons Propis.....	11
1.2.5 Govern, aprovació i divulgació del document.....	11

2. Declaració i aprovació de l'Informe d'Autoavaluació del Capital i de la Liquiditat (IACL) per part de tots els membres del Consell d'Administració.....	11
--	----

3. Model de negoci.....	16
-------------------------	----

4. Marc de govern corporatiu. Gestió i control dels riscos.....	18
4.1 Descripció de l'Organització de l'Entitat.....	18
4.1.1 Composició del Consell d'Administració i de les Comissions delegades del Consell.....	18
4.1.2 Descripció de les funcions i responsabilitats assignades al Consell d'Administració.....	22
4.1.3 Descripció de les funcions i responsabilitats assignades a les 3 Comissions delegades del Consell.....	24
4.1.4 Descripció de les funcions i responsabilitats assignades als diferents Comitès del Grup vinculats amb la gestió del risc.....	30
4.2 Principis bàsics de la gestió dels riscos i el seu control intern.....	33
4.3 Cultura corporativa.....	34
4.4 Organització de la funció de la gestió de riscos.....	35
4.5 Model de les tres línies de defensa.....	37

5. Marc de predisposició al risc.....	38
---------------------------------------	----

6. Gestió dels principals riscos.....	44
6.1 Risc de crèdit i concentració.....	44
6.1.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació.....	44
6.1.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos.....	47
6.1.3 Política i eines de seguiment i recuperació d'actius deteriorats.....	49
6.2 Risc de liquiditat.....	49
6.2.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació.....	49
6.2.2 Pla de finançament i mètriques de liquiditat.....	51
6.3 de mercat.....	52
6.3.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació.....	52
6.3.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos.....	53
6.4 Risc operacional.....	53
6.4.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació.....	53
6.4.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos.....	54
6.5 Risc de compliment normatiu, legal i regulatori.....	55
6.5.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació.....	55
6.5.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos.....	56

7. Capital.....	57
7.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació.....	57
7.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos.....	59
7.3 de risc a nivell de capital.....	60
7.4 Conciliació dels Fons Propis comptables <i>versus</i> regulatoris.....	61
7.5 Requeriments de recursos propis.....	62
7.6 Procés d'autoavaluació de capital.....	64
7.6.1 Pilar II – Procés de revisió supervisora.....	64
7.6.2 Procés PAC a BancSabadell d'Andorra.....	65
7.6.3 Capital econòmic.....	66
7.7 Coixins de capital.....	66
7.7.1 Coixí de conservació de capital.....	66
7.7.2 Coixí anticíclic específic.....	66
7.7.3 Coixí sistèmic.....	66

8. Palanquejament.....	67
------------------------	----

9. Perfil de risc.....	69
9.1 Risc de crèdit.....	69
9.2 Risc de concentració.....	75
9.3 Risc de contrapart.....	75
9.4 Risc de mercat de la cartera de negociació.....	76
9.5 Risc operacional.....	76
9.6 Risc de compliment normatiu/legal/regulatori.....	77

10. Actius lliures de càrregues.....	77
--------------------------------------	----

11. Exposició a posicions de titulització.....	77
--	----

12. Política de retribucions.....	78
12.1 Aspectes generals de la política retributiva del Grup.....	78
12.2 Informació sobre el procés decisorí seguit per establir la política de remuneracions del Grup.....	79
12.3 Components bàsics de la retribució a BancSabadell d'Andorra.....	79

1. Introducció

1.1 Objecte

El present informe dóna compliment a l'obligació del Grup BancSabadell d'Andorra de divulgar públicament l'Informe de Solvència d'acord amb les disposicions establertes en el Títol III, Capítol Vuitè - "Divulgació per part de les Entitats" de la *Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'Entitats bancàries i empreses d'inversió* (d'ara en endavant, *Llei 35/2018*) i del Reglament que la desenvolupa (d'ara en endavant, Reglament) que transposen a l'ordenament jurídic andorrà respectivament la *Directiva 2013/36/UE del Parlament Europeu i del Consell* i el *Reglament (UE) núm. 575 / 2013 del Parlament Europeu i del Consell*, comunament coneguts com CRD IV / CRR, que van entrar en vigor a Andorra l'1 de gener de 2019.

En aquest sentit, el present document conté informació sobre:

- Àmbit i govern corporatiu: descripció de l'àmbit d'aplicació relacionat amb la informació presentada, així com d'aspectes relacionats amb el govern corporatiu de l'Entitat en relació amb la gestió prudencial i les pràctiques de remuneració.
- Perfil i gestió de riscos: presentació d'un conjunt de magnituds que serveixen per caracteritzar el perfil de riscos del Grup en les diferents tipologies de riscos sobre les quals es requereix informació: risc de crèdit i dilució, risc de mercat de la cartera de negociació, risc operacional, i risc de liquiditat.

El marc regulador bancari de Basilea es basa en tres pilars:

- Pilar 1: determinació del capital regulatori mínim.
- Pilar 2: revisió supervisora.
- Pilar 3: disciplina de mercat.

El Reglament estableix un calendari d'implantació progressiva dels nous requeriments a Andorra.

Amb el present informe es dóna compliment al que constitueix el Pilar 3 de Basilea, relatiu a les obligacions d'informació pública sobre el perfil de risc del Grup, el sistema de gestió i control del risc i els recursos propis, així com els nivells de solvència.

1.2 Aspectes generals del document

1.2.1 Àmbit d'aplicació

BancSabadell d'Andorra, SA (d'ara endavant, BancSabadell d'Andorra, el Banc o BSA) amb domicili social a l'avinguda del Fener núm. 7 d'Andorra la Vella, és una Entitat bancària de dret andorrà constituïda el 10 d'abril de 2000 i que va començar les seves activitats el 3 de juny de 2000.

L'objecte social del Banc és el propi d'un establiment bancari segons es defineix en l'article 8 de la *Llei 7/2013, del 9 de maig, sobre el règim jurídic de les Entitats operatives del sistema financer andorrà i altres disposicions que regulen l'exercici de les activitats financeres del Principat d'Andorra* tal com recentment modificat per la *Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'Entitats bancàries i empreses d'inversió*. De manera addicional pot desenvolupar les activitats complementàries a l'objecte indicat amb l'objectiu de millorar-ne el seu desenvolupament.

Així mateix, el Banc és l'Entitat que encapçala el Grup BancSabadell d'Andorra (d'ara endavant, el Grup). El detall de les societats consolidades del Grup BancSabadell d'Andorra durant el 2019 és el següent:

- BancSabadell d'Andorra, SA
- Sabadell d'Andorra Inversions, SGOIC, SAU
- Assegurances Segur Vida, SAU
- Serveis i Mitjans de Pagament XXI, SA (d'ara en endavant Sermipa, SA)

Aquest document té periodicitat anual i ha de ser llegit conjuntament amb la informació publicada al web del Grup, concretament amb la documentació inclosa a l'apartat Informació corporativa, BancSabadell d'Andorra, Memòria anual. De produir-se diferències entre les dades d'aquest informe i les publicades a la memòria anual, prevalen les que s'informen en l'Informe de Solvència, ja que és el que s'elabora i publica amb posterioritat.

1.2.2 Diferències entre el Grup consolidable a efectes comptables i prudencials

Degut a les diferències entre el Grup consolidable d'Entitats de crèdit a efectes prudencials i el Grup d'Entitats de crèdit a efectes comptables es configuren dos perímetres de consolidació diferents, denominats perímetre reservat i perímetre públic respectivament.

A efectes de l'establert en la normativa comptable vigent, se segueixen els criteris establerts en el Decret pel qual el Govern d'Andorra va aprovar el nou marc comptable aplicable a les Entitats operatives del sistema financer andorrà i als organismes d'inversió col·lectiva de dret andorrà de conformitat amb les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades a la Unió Europea (NIIF-UE) que van ser alhora adoptades per Andorra (NIIF-Andorra), el qual va entrar en vigor l'1 de gener de 2017. Concretament, d'acord amb la NIIF 10, existeix un grup consolidable quan l'Entitat dominant exerceix el control, directe o indirecte, respecte a la resta d'Entitats (dependents).

Aquesta relació es materialitza fonamentalment quan l'Entitat dominant, pel fet de tenir poder sobre la dependent, té dret als rendiments variables procedents de la implicació en ella i té, a més, la capacitat d'influir en aquests rendiments.

Les principals diferències relatives al perímetre i als mètodes de consolidació aplicables a efectes de l'elaboració de la informació del Grup continguda en el present informe, i a efectes de l'elaboració dels Comptes Anuals consolidats del Grup, es resumeixen a continuació:

- 1- Per a l'elaboració dels Comptes Anuals consolidats del Grup, totes les Entitats dependents han estat consolidades pel mètode d'integració global. Pel contrari, les Entitats associades ho han estat pel mètode de la participació.
- 2- A efectes prudencials, aquelles Entitats filials dependents amb diferent activitat a l'Entitat de crèdit o empresa d'inversió, tal i com definit en la *Llei 35/2018* i el reglament que la desenvolupa, es consoliden pel mètode de la participació. Concretament, no forma part del Grup consolidable l'Entitat asseguradora.

Societat	Mètode de consolidació comptable	Mètode de consolidació prudencial		Participació	Descripció de l'Entitat
		Integració global	De la participació		
Sabadell d'Andorra Inversions, SGOIC, SAU	Integració Global	x		100%	Gestió d'organismes d'inversió i de mandats de gestió
Assegurances Segur Vida, SAU	Integració Global		x	100%	Assegurances
Serveis i Mitjans de Pagament XXI, SA	Mètode de la participació		x	20%	Mitjans de pagament

Tant a nivell individual com consolidat, BSA compleix amb els requisits mínims de recursos propis, així com totes les seves filials subjectes, a nivell individual, a l'acompliment dels mateixos.

D'altra banda, no existeixen Entitats dependents no incloses en el Grup consolidable els recursos propis de les quals siguin inferiors al mínim exigít per la normativa aplicable.

A continuació es mostra la conciliació entre els balanços sota perímetre comptable (públic) i perímetre prudencial (reservat):

(Milers d'euros)	Perímetre públic	Perímetre reservat	Diferències
Efectiu, saldos en efectiu a bancs centrals i altres dipòsits a la vista	64.658	64.658	-
Actius financers mantinguts per negociar	25.475	25.475	-
Actius financers no destinats a negociació valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats	49.173	49.173	-
Actius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	44.496	-	44.496
Actius financers a valor raonable amb canvis a un altre resultat global	81.718	81.718	-
Actius financers a cost amortitzat	594.314	594.314	-
Derivats - comptabilitat de cobertures	113	113	-
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb una cobertura del risc de tipus d'interès	76	76	-
Inversions en negocis conjunts i associades	37	1.273	(1.236)
Actius tangibles	26.374	26.374	-
Actius intangibles	406	406	-
Actius per impostos	279	278	-
Altres actius	16.998	16.820	178
Actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda	4.194	4.194	-
TOTAL ACTIU	908.311	864.873	43.438

(Milers d'euros)	Perímetre públic	Perímetre reservat	Diferències
Passius financers mantinguts per negociar	988	988	-
Passius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	44.510	-	44.510
Passius financers a cost amortitzat	755.674	755.953	(279)
Derivats - comptabilitat de cobertures	72	72	-
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb una cobertura del risc de tipus d'interès	-	-	-
Provisions	1.634	1.634	-
Passius per impostos	991	966	25
Capital social reemborsable a la vista	-	-	-
Altres passius	13.281	13.266	15
Passius inclosos en grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda	-	-	-
TOTAL PASSIU	817.150	772.879	44.271

(Milers d'euros)	Perímetre públic	Perímetre reservat	Diferències
Capital	30.069	30.069	-
Prima d'emissió	-	-	-
Instruments de capital emesos diferents del capital	-	-	-
Altres elements de patrimoni net	-	-	-
Altre resultat global acumulat	669	669	-
Guanys acumulats	-	-	-
Reserves de revalorització	2.288	2.288	-
Altres reserves	48.594	48.594	-
(-) Accions pròpies	(833)	-	(833)
Resultats atribuïbles als propietaris de la dominant	10.375	10.375	-
(-) Dividends a compte	-	-	-
Interessos minoritaris [participacions no dominants]	-	-	-
TOTAL PATRIMONI NET	91.161	91.994	(833)

Les principals diferències identificades són degudes a:

- L'aportació en el consolidat públic de la cartera de l'Asseguradora a la partida d'Actiu "*Actius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats*". Així mateix, a la partida de Passiu "*Passius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats*" es recull la correspondència d'aquesta cartera de títols de l'Asseguradora.
- La variació de la partida d'Actiu "*Inversions en negocis conjunts i associades*" recull l'actualització del valor de l'Asseguradora del Grup en el consolidat reservat.
- La variació de la partida "*(-) Accions pròpies*" de l'Actiu recull la deducció dels Fons Propis consolidats públics del Grup de les accions pròpies del Banc en mans de l'Asseguradora que no apareixen en el consolidat reservat.

1.2.3 Entitats susceptibles de deducció de Fons Propis

Actualment les inversions en participacions significatives en Entitats del sector financer, incloent les asseguradores detallades anteriorment, no es dedueixen directament de Fons Propis, sinó que es ponderen al 250% i es consideren en el càlcul dels requeriments de recursos propis.

1.2.4 Possibles impediments a la transferència ràpida de Fons Propis

No existeix actualment en el Grup impediment de caràcter material, pràctic o jurídic a la ràpida transferència de Fons Propis o al reemborsament de passius entre les Entitats dependents i la seva Entitat dominant.

1.2.5 Govern, aprovació i divulgació del document

El Grup disposa d'una **Política de Divulgació d'Informació Financera i No Financera**, aprovada pel Consell d'Administració, amb freqüència de revisió mínima anual. L'última revisió va ser aprovada pel Consell d'Administració el 20 de febrer de 2020.

Seguint les directrius d'aquesta política, el present document ha estat aprovat pel Consell d'Administració el 29 de setembre del 2020. El Consell d'Administració declara que l'Informe de Solvència ha estat elaborat d'acord amb l'esmentada Política de divulgació.

2. Declaració i aprovació de l'Informe d'Autoavaluació del Capital i de la Liquiditat (IACL) per part de tots els membres del Consell d'Administració

El Consell d'Administració de BancSabadell d'Andorra, SA fa una declaració sobre l'adequació del capital i de la liquiditat del Grup BancSabadell d'Andorra segons la Declaració de Predisposició al Risc (RAS) definida.

Així, el Consell d'Administració declara que:

A- Pel que fa a Govern Intern:

- El Grup disposa de mecanismes i processos de gestió de riscos i control adequats en relació amb el seu perfil de risc i amb la seva estratègia corporativa.

Així, disposa d'un Marc Estratègic de Riscos, la funció del qual és assegurar el control i la gestió proactiva de tots els riscos materials als quals es troba exposat el Grup. Aquest Marc permet afrontar el risc mitjançant una aproximació estructurada i consistent en tot el Grup, alineant el risc acceptat amb l'estratègia de riscos i la seva Declaració de Predisposició al Risc; tot assegurant que els riscos crítics s'identifiquen, s'entenen, es gestionen i es controlen de manera eficient en línia amb les directrius del Consell d'Administració.

- El Marc Estratègic de Riscos (RAF) del Grup està compost per la Declaració de Predisposició al Risc (RAS) i el conjunt de Polítiques de gestió de cadascun dels riscos, junt amb els Procediments i Manuals adequats al seu perfil de riscos i a l'estratègia corporativa del Grup.
 - La Declaració de Predisposició al Risc (RAS) definida pel Grup és un element clau en la determinació de l'estratègia de riscos a seguir. A través del RAS aprovat pel Consell d'Administració es garanteix la coherència entre el perfil de riscos i la tolerància al risc. El RAS estableix la quantitat i diversitat de riscos que el Grup busca i tolera per arribar als seus objectius de negoci mantenint l'equilibri entre rendibilitat i risc.
 - En aquest sentit, el conjunt de polítiques de gestió del risc del BancSabadell d'Andorra és aplicable a totes i cadascuna de les seves filials a fi i efecte que no hi hagi cap risc que quedi fora del seu abast ni, consegüentment, cap risc que no sigui objecte d'un procés d'identificació, avaluació, gestió, seguiment i *reporting*. Així mateix, en el desenvolupament d'aquesta tasca, el Grup vetlla en tot moment per a la preservació dels seus interessos a llarg termini.
 - D'altra banda, la seva pertinença al Grup Banc Sabadell comporta que la política de riscos quedi emmarcada i estigui totalment alineada amb la del propi Grup Banc Sabadell, mantenint però, aquells factors diferenciadors derivats de la seva menor dimensió i una activitat més reduïda.
- B- Pel que fa a la gestió i control dels riscos:
- Per a que la gestió i el control dels riscos siguin efectius, el Grup disposa d'un Marc global de riscos basat en els següents principis:
 - Sistema de governança del risc, implicació del Consell d'Administració i model de les tres línies de defensa.
 - Alineació amb l'estratègia de negoci del Grup i implantació de la Declaració de Predisposició al Risc a tota l'organització.
 - Integració de la cultura de riscos permetent així que, en la presa de decisions, es disposi de tota la informació pertinent i que es tinguin en compte els riscos rellevants als quals s'exposa el Grup, incloent tant els de tipus financer com aquells de naturalesa no financera.
 - El Grup manté un perfil global de riscos Mig-Baix, adequat per al desenvolupament sostenible del model de negoci del Grup, basat en la banca comercial universal que té una menor volatilitat que altres models de negoci basats en les activitats majoristes.

- El Grup busca consolidar un model de negoci en el que es prioritzi la relació estable i a llarg termini amb el client, que permeti la seva prosperitat i un benefici just per al Grup, necessari com a primera línia de solvència.
 - El Grup té com a objectiu mantenir un perfil de risc residual Mig-Baix, mitjançant unes polítiques de riscos prudents i equilibrades, que assegurin un creixement rendible de la seva activitat, previsible i sostenible a mig termini i que estigui alineat amb els objectius estratègics del Grup.
- C- Pel que fa a la seva posició de capital:
- El Grup disposa d'una sòlida posició de capital que permet mantenir un nivell de capital robust per a complir amb els requeriments legals i interns.
 - Aquesta declaració se sustenta principalment en els següents aspectes:
 - El capital del Grup es troba compost íntegrament per elements computables de màxima qualitat de cara a garantir la seva estabilitat i recolzar l'estratègia de creixement sostingut del Grup. Aquests elements permeten cobrir àmpliament els requeriments regulatoris aplicables. També es tenen en compte els potencials requeriments addicionals de capital necessaris a la cobertura d'un determinat període d'estrès.
 - El Grup té definida la seva Declaració de Predisposició al Risc i tolerància al risc de capital, tenint en compte les directrius corporatives, la normativa aplicable i les característiques associades al seu model de negoci. El Grup té fixada una predisposició al risc baixa pel que fa al risc de capital.
 - El Grup disposa d'un robust sistema de governança sobre la gestió i el control del risc de capital amb els pertinents sistemes de control implantats i el seguiment de les diverses mètriques relacionades.
 - El Grup s'ha fixat com a objectiu mantenir una estructura de capital en el futur que li permeti afrontar els nous reptes que es plantegen amb les millors condicions possibles, fet que té en compte en la seva planificació de capital.
 - El Grup disposa del capital adequat per a donar compliment al nivell objectiu que s'ha fixat en relació amb la ràtio de palanquejament.
 - L'estratègia del Grup no contempla operatives especulatives ni inversions en productes complexes fet que permet mantenir una solvència més estable al llarg del temps, menys exposada a fluctuacions dels mercats.

D- Pel que fa a la seva posició de liquiditat:

- El Grup disposa d'una posició de liquiditat àmplia que li atorga capacitat per a atendre els compromisos de pagament a un cost raonable, ja sigui en condicions de normalitat com en una situació d'estrès provocada tant per factors sistèmics com idiosincràtics. A aquest efecte, el Grup s'ha fixat com a objectiu mantenir uns actius líquids i una estructura de finançament que, d'acord amb els seus respectius objectius estratègics i sobre la base de la Declaració de Predisposició al Risc aprovada pel Consell d'Administració, li permeti atendre dits compromisos.
- Així, el Grup disposa d'un nivell d'actius líquids d'alta qualitat que permet cobrir àmpliament els requeriments regulatoris a efectes de la ràtio *Liquidity Coverage Ratio* (LCR) tenint en compte els requeriments i restriccions regulatoris aplicables.
- També disposa d'una estructura de finançament que permet cobrir àmpliament el nivell objectiu fixat pel Grup de la ràtio *Net Stable Funding Ratio* (NSFR) així com d'una estructura de finançament estable i equilibrada on el finançament mitjançant dipòsits captats a través de la xarxa té un paper predominant.
- D'altra banda, el Grup disposa d'un sistema de governança sobre la gestió i control del risc de liquiditat i finançament, fonamentat en una delimitació clara de les tres línies de defensa, proporcionant independència en la valoració de posicions i en el control i anàlisi dels riscos.
- En aquest sentit, el Grup disposa de procediments d'identificació, gestió seguiment i control de la base d'actius líquids així com de procediments de gestió i control del risc de liquiditat intradia, que entre altres aspectes inclouen processos per a la identificació de les principals fonts del risc de liquiditat intradia, el seguiment sistemàtic dels cobraments i pagaments realitzats i l'existència d'un marc d'indicadors que permet disposar dels actius líquids necessaris per a la cobertura d'aquests riscos. Tot això, tenint en compte el seu model de negoci, la situació actual i potencial de l'entorn i la seva posició de liquiditat i finançament en cada moment.
- El Grup també té definida la seva Declaració de Predisposició al Risc i tolerància als riscos de liquiditat i finançament, tenint en compte les directrius corporatives, la normativa aplicable i les característiques associades al seu model de negoci. El Grup té fixada una predisposició al risc baixa pel que fa al risc de liquiditat i finançament.

- Finalment, el Grup disposa d'un Pla de Contingència de Liquiditat, que contempla indicadors de seguiment per a la ràpida detecció d'una situació de tensió, la definició de potencials mesures a adoptar en aquesta situació, així com un sistema de govern per a l'activació i gestió de crisis, que inclou processos adequats de comunicació i coordinació a nivell de Grup.

Les magnituds més rellevants a tancament del 2019 i 2018 són:

(Milers d'euros / percentatge)	31/12/2019	31/12/2018
Benefici atribuït al Grup	10.375	10.249
Actius totals	908.311	793.564
Dividend per acció (€/acció)	-	6,25
Rendibilitat:		
ROE	11,38%	12,72%
ROA	1,20%	1,32%
Qualitat creditícia:		
Ràtio de morositat	3,64%	4,43%
Ràtio de cobertura de morositat	61,99%	53,68%
Solvència i liquiditat:		
Ràtio CET1 <i>Fasejada</i>	22,07%	21,83%
Ràtio <i>Tier1 Fasejada</i>	22,07%	21,83%
Ràtio de capital total <i>Fasejada</i>	22,07%	21,83%
Ràtio CET1 <i>Fully-Loaded</i>	21,11%	20,63%
Ràtio <i>Tier1 Fully-Loaded</i>	21,11%	20,63%
Ràtio de capital total <i>Fully-Loaded</i>	21,11%	20,63%
Ràtio palanquejament <i>Fasejada</i>	10,39%	10,38%
Ràtio palanquejament <i>Fully-Loaded</i>	9,93%	9,8%
Ràtio de cobertura de liquiditat (<i>Liquidity Coverage Ratio - LCR</i>)	404,75%	427,95%
<i>Loan-to-deposit (LtD)</i>	53,99%	56,30%
<i>Net Stable Funding Ratio (NSFR)</i>	>100%	>100%

3. Model de negoci

El Grup BSA no té presència a nivell internacional i el seu model de negoci està enfocat als clients, amb nivells de gestió personals i diferenciats, basats en la creació de valor, una àmplia selecció de productes i processos de venda d'elevada qualitat. El model relacional es complementa amb campanyes de productes adaptats a les necessitats del client.

Amb l'objectiu de ser el Banc principal dels nostres clients, el nostre model de relació es basa en la qualitat i en el compromís, i es fonamenta en la figura del gestor. L'objectiu és establir relacions duradores amb els clients que aportin valor a ambdues parts.

Diferents línies de negoci

El Grup compta amb una organització estructurada en dues línies de negoci. A continuació es resumeix l'activitat de cadascuna d'elles.

Banca Comercial

És la línia de negoci amb més pes en el Grup i centra la seva activitat en l'oferta de productes i serveis financers a empreses, a comerços i autònoms, als nostres accionistes i a altres particulars.

La xarxa comercial i la banca a distància donen resposta a les necessitats que en cada moment pugui tenir el client posant a disposició d'aquest un ampli ventall d'especialistes que permeten apropar el Banc a l'excel·lència en el servei al client.

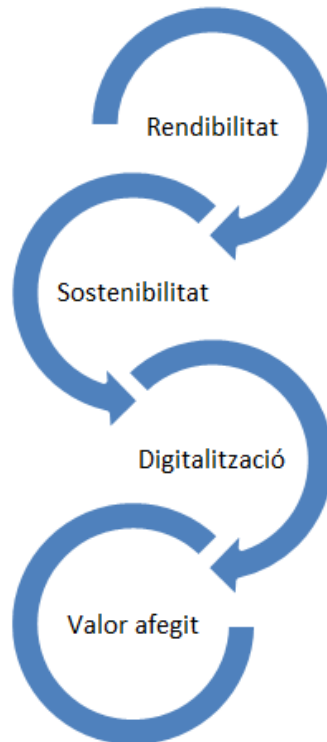
Banca Privada

Aquest negoci ofereix la gestió de l'estalvi i de la inversió dels clients del Banc i inclou des de l'anàlisi d'alternatives, la gestió activa del patrimoni i la seva custòdia amb l'objectiu d'obtenir una bona rendibilitat per al client i d'oferir-li un servei personalitzat. Aquesta branca compta, entre d'altres, amb la participació activa de la gestora d'organismes d'inversió del Grup així com amb l'Àrea d'Operacions a fi i efecte de donar resposta a les demandes dels nostres clients i a anticipar-nos a les seves necessitats.

El negoci d'assegurances i pensions del Banc també completa aquesta oferta de serveis.

Puntals del nostre negoci

Els puntals del nostre negoci són:

- ✓ Rendibilitat entesa com el creixement del negoci, millora de l'eficiència i reducció d'actius problemàtics.
- ✓ Sostenibilitat entesa com a seguir desenvolupant les capacitats tecnològiques necessàries per a oferir una proposta de valor i afrontar la transformació comercial i digital de l'Entitat.
- ✓ Digitalització entesa com l'aplicació de la tecnologia digital a totes les àrees de l'empresa, des de l'estructura interna del Banc fins als processos, els productes i la relació amb els clients.
- ✓ Valor afegit entès com l'oferta de bon servei i atenció personalitzada per als nostres clients i de valor per als nostres accionistes.

4. Marc de govern corporatiu. Gestió i control dels riscos

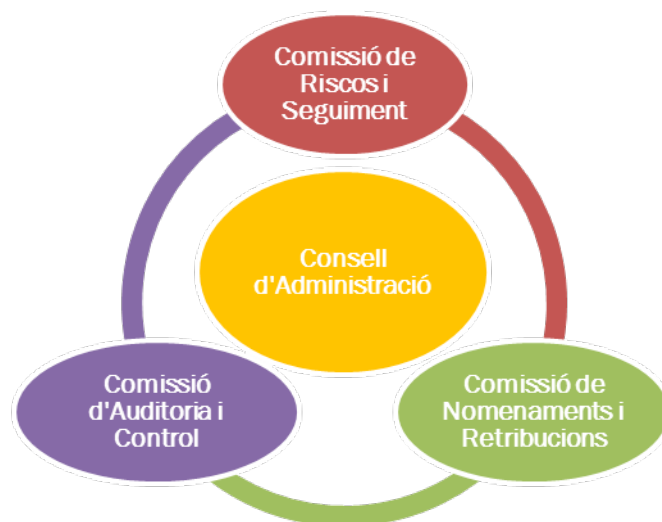
4.1 Descripció de l'Organització de l'Entitat

4.1.1 Composició del Consell d'Administració i de les Comissions delegades del Consell

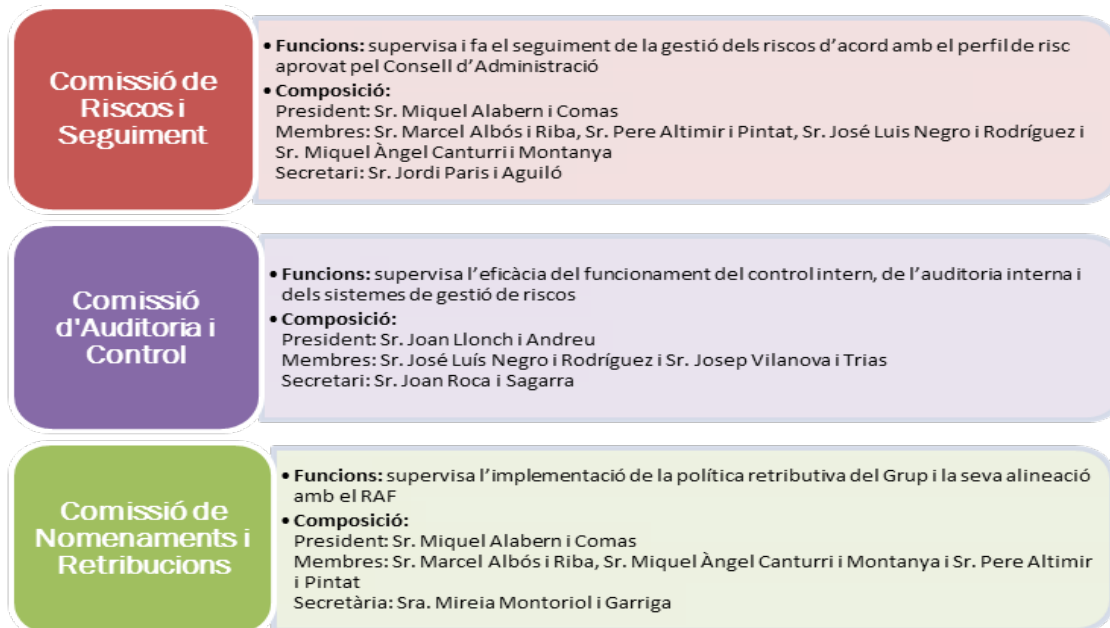
Els òrgans de govern del Banc són la Junta General d'Accionistes i el Consell d'Administració. La composició del Consell d'Administració a tancament del 2019 és la següent:

Membres	Càrrec	Càrrecs executius	Càrrecs no executius
		exercits fora del Grup BSA	exercits fora del Grup BSA
Sr. Miquel Alabern i Comas	President	-	-
Sr. Marcel Albós i Riba	Conseller	1	-
Sr. Pere Altimir i Pintat	Conseller	1	2
Sr. Miquel Àngel Canturri i Montanya	Conseller	-	-
Sr. Joan Llonch i Andreu	Conseller	-	2
Sr. José Luís Negro i Rodríguez	Conseller	1	-
Sr. Josep Segura i Solà	Conseller	-	-
Sr. Josep Vilanova i Trias	Conseller	-	-
Sr. Joan Roca i Sagarra	Secretari – No Conseller	-	-

En l'exercici de les seves funcions, i d'acord amb les facultats de delegació d'atribucions a favor de consellers establertes a l'art. 11 i següents del **Reglament del Consell d'Administració**, el Consell d'Administració compta amb el suport de les tres Comissions delegades següents:

La seva composició es detalla a continuació:

Els presidents de dites Comissions són tots independents.

Les funcions i responsabilitats d'aquestes Comissions s'amplien al punt 4.1.3 d'aquest document.

La **Política de Selecció de Candidats a Consellers de BancSabadell d'Andorra** té com a objecte establir els criteris que BancSabadell d'Andorra, SA ha de tenir en compte en els processos de selecció de nous membres del Consell d'Administració, així com, en la reelecció dels seus membres, en acord amb el marc legal vigent.

En la selecció de candidats, es parteix d'una anàlisi de les necessitats del Banc realitzada per la Comissió de Nomenaments i Retribucions, assegurant que amb el nomenament s'afavoreixi en primer lloc l'adequat equilibri en la composició del Consell, entre les diferents tipologies de consellers, independents, dominicals i executius.

Els candidats a conseller hauran de ser, amb caràcter general, honorables, idonis i de reconeguda solvència, experiència, qualificació i formació; així mateix, han de tenir disponibilitat suficient i un alt grau de compromís amb la seva funció a l'Entitat, procurant en la selecció un adequat equilibri en el Consell d'Administració que, en conjunt, enriqueixi la presa de decisions i aporti punts de vista plurals al debat dels assumptes de la seva competència.

En particular, s'ha d'assegurar que es compleixen els següents paràmetres:

- Competència professional, a través de la selecció de persones que en l'àmbit de les seves capacitats professionals tinguin un adequat reconeixement. En el mateix sentit, es valora especialment l'experiència bancària i financera que permeti aportar una visió estratègica i de negoci.
- Diversitat, seleccionant una varietat de perfils (empresarials, bancaris, acadèmics, financers, auditors, jurídics, consultors, entre d'altres), així com la diversitat d'experiències, en el si del Consell d'Administració. Especialment, es vetlla per a què es compti amb el nombre suficient de conselleres, promovent el compliment de l'objectiu de representació per al sexe menys representat.
- Honorabilitat i idoneïtat, demostrant una trajectòria adequada i una conducta personal, comercial i professional que no generi dubtes sobre la seva capacitat per a exercir una gestió sana i prudent de l'Entitat.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions avalua, amb caràcter previ, les competències, coneixements i experiència necessaris per al nomenament de membres del Consell d'Administració i, per a això, té en compte l'equilibri de coneixements, capacitat, diversitat i experiència dels membres del Consell de Administració i, a aquests efectes, ha de definir les funcions i aptituds necessàries en els candidats que hagin de cobrir cada vacant i avaluar el temps i dedicació necessaris per a què puguin exercir eficaçment la seva comesa.

Addicionalment, el Comitè de Direcció del Banc és el màxim òrgan executiu del Grup BancSabadell d'Andorra i té com a objecte establir i seguir les línies estratègiques d'actuació definides pel Consell en totes les àrees, tant organitzatives com de negoci. És un Comitè executiu sense dependències directes que eleva els temes rellevants i/o d'interès al Consell d'Administració.

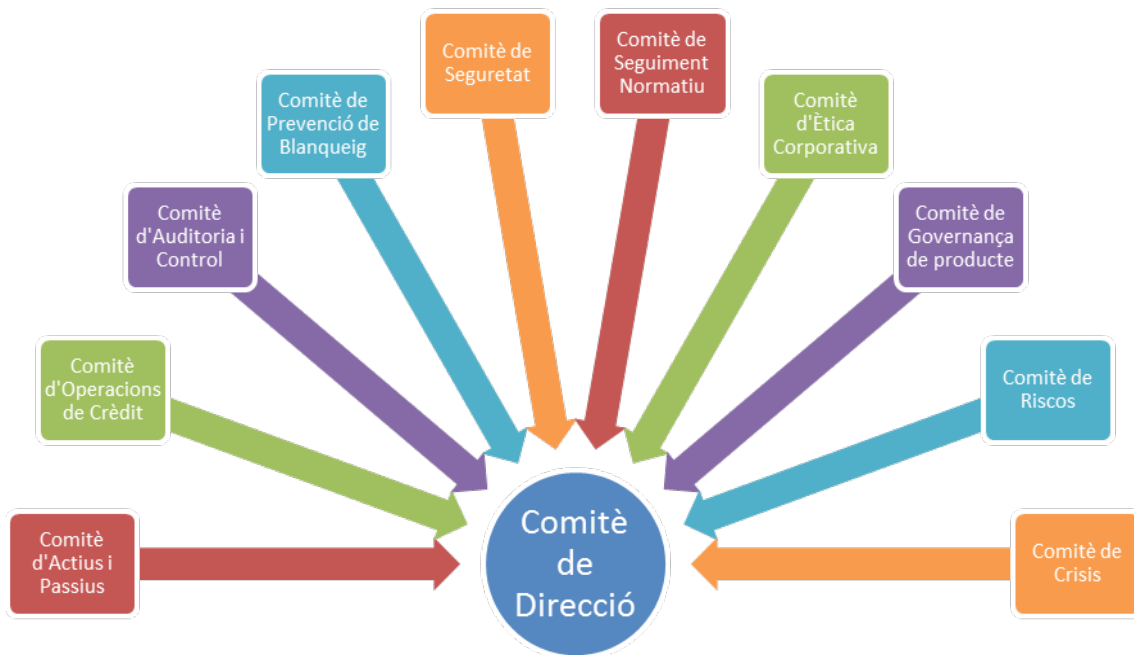
Un membre de la Direcció General participa a cadascuna de les Comissions del Consell per traslladar aquells punts que siguin d'interès.

La composició del Comitè de Direcció és la següent:

Membres	Càrrec
Sr. Josep Segura i Solà	Conseller Director General – President del Comitè de Direcció
Sra. Mireia Montoriol i Garriga	Interventora General – Secretària del Comitè de Direcció
Sr. Jordi París i Aguiló	Sots-Director General - Director Compliment Normatiu i Assessoria Jurídica
Sr. Jordi Vilardebó i Costa	Director Operacions
Sr. Gerard Fonolleda i Ramboux	Director Banca Personal
Sra. Àngels Colell i Sinfreu	Directora Tecnologia
Sra. Sandra Estebe i Jové *	Directora Societat Gestora
Sr. Lluís Plano Vigil	Director Banca Comercial
Sr. David Miralles i Pedrós	Director Banca Privada

*només membre del Comitè del Grup BSA.

Així mateix, tots els Comitès de l'Entitat inclouen en la seva composició com a mínim un membre del Comitè de Direcció assegurant-se així també la comunicació a tota l'organització de les pautes a nivell d'estratègia de negoci i de predisposició al risc adoptades pel Consell.

Les funcions detallades i responsabilitats d'aquests Comitès s'exposen al punt 4.1.4 d'aquest document.

Si bé els referits Comitès reporten al Comitè de Riscos els aspectes més rellevants a nivell de riscos de la seva tasca, també són els responsables directes de traslladar a la Comissió delegada del Consell corresponent les conclusions del seu procés de supervisió.

4.1.2 Descripció de les funcions i responsabilitats assignades al Consell d'Administració

Les funcions i responsabilitats del Consell d'Administració queden definides als articles 5 i 6 del **Reglament del Consell d'Administració** aprovat pel Consell. Dins d'aquestes funcions s'hi inclouen les de supervisar i aprovar:

a.- L'estratègia general de negoci i les polítiques clau del Banc dins del marc legal i reglamentari aplicable, tenint en compte la solvència i els interessos financers a llarg termini del Banc.

b.- L'estratègia general de risc, inclosa la predisposició al risc del Banc i el seu marc de gestió de riscos, així com les mesures per a garantir que l'òrgan d'administració dediqui temps suficient a les qüestions relacionades amb els riscos.

c.- Un marc de control i de govern intern adequat i eficaç que inclogui una estructura organitzativa clara i funcions internes de gestió de riscos, de compliment i d'auditoria que siguin independents i que comptin amb l'autoritat, el rang i els recursos suficients per a exercir les seves cometes correctament.

d.- Els imports, els tipus i la distribució del capital intern i del capital regulatori per a cobrir adequadament els riscos del Banc.

e.- Els objectius de gestió de la liquiditat del Banc.

f.- Una política de remuneració d'acord amb els principis de remuneració establerts en la normativa vigent.

g.- Mesures que garanteixin que les avaluacions d'idoneïtat, individuals i en el seu conjunt, de l'òrgan d'administració es duguin a terme eficaçment, que la composició i la planificació de la successió de l'òrgan d'administració siguin adequades, i que l'òrgan d'administració exerceixi les seves funcions amb eficàcia.

h.- Un procés de selecció i d'avaluació de la idoneïtat per a les persones amb funcions claus.

i.- Disposicions que garanteixin el funcionament intern de cada Comissió delegada de l'òrgan d'administració detallant:

- i. les funcions, composició i cometes de cada Comissió.
- ii. el flux d'informació apropiat, incloent-hi la documentació de recomanacions i conclusions, i els canals de comunicació entre cada Comissió i l'òrgan d'administració, les autoritats competents i altres parts.

- j.- Una cultura de riscos que abordi la conscienciació i l'assumpció dels riscos de l'Entitat.
- k.- Una cultura i uns valors corporatius que fomentin un comportament responsable i ètic, incloent un codi de conducta o un instrument similar.
- l.- Una política sobre conflictes d'interès a nivell de l'Entitat en compliment a l'establert legalment.
- m.- Unes disposicions que garanteixin la integritat dels sistemes d'informació comptable i financera, inclosos controls financers i operatius, i el compliment de la legislació i de les normes pertinents.

Així, el Consell d'Administració de BSA té les més àmplies facultats de govern, domini, administració i representació per a regir el Banc i obrar en el seu nom, sense altres límits que els provinents de la Llei, de les facultats privatives de la Junta General i dels Estatuts.

Assumeix la responsabilitat última i general de l'Entitat i defineix, supervisa i respon de l'aplicació d'un sistema de govern a l'Entitat que garanteix una gestió eficaç i prudent de la mateixa.

Així mateix, el Consell d'Administració és l'òrgan responsable de l'establiment de les directrius generals sobre la distribució organitzativa de les funcions de control i gestió de riscos del Grup, així com de determinar les principals línies estratègiques al respecte. Per tant, és l'òrgan responsable d'aprovar el **Marc Estratègic de Riscos** (*Risk Appetite Framewok_RAF*), que inclou la **Declaració de Predisposició al Risc** (*Risk Appetite Statement_RAS*), i assegurar que aquest és consistent amb els objectius estratègics del Grup a curt i llarg termini, així com amb el seu pla de negoci i planificació de capital i liquiditat.

El RAF és el conjunt de polítiques, procediments, controls i sistemes degudament aprovats pel Consell d'Administració o pels diferents Comitès de referència en cada matèria, a través dels quals s'estableix, es gestiona i es comunica l'adequada implementació del RAS de l'Entitat. El RAF considera tant els riscos materials com els reputacionals davant els supervisors, dipositants, inversors i clients, en línia amb l'estratègia de l'Entitat.

El Consell estableix la cultura corporativa de riscos a través del RAF i trasllada aquesta cultura al conjunt de l'organització a través de tres Comissions del Consell delegades que a la vegada la traslladen a través dels diferents Comitès de l'Entitat.

Des de l'any 2018 el Grup BancSabadell d'Andorra compta amb un RAF i un RAS, amb responsabilitats ben definides per a la identificació, avaluació, gestió, seguiment i *reporting* dels riscos així com a nivell de les funcions de control. S'estableix en el RAS la quantitat i diversitat de riscos que el Grup BancSabadell d'Andorra busca i tolera per assolir els seus objectius de negoci, tot mantenint l'equilibri entre rendibilitat i risc.

A través del seguiment de les mètriques definides en el propi RAS, el Consell d'Administració avalua l'adequació del capital existent als riscos assumits i a les línies de negoci definides. Destacar que el seu contingut és revisat sempre que sigui necessari i, com a mínim una vegada l'any, a fi i efecte de poder ajustar-lo a l'evolució de l'estratègia i riscos als qual es troba exposat el Grup.

Així, amb l'establiment de les polítiques, procediments, controls i sistemes necessaris s'aconsegueix que la cultura del risc definida pel Consell d'Administració a través de l'adopció del RAS i de les Polítiques corresponents arribi a tots els membres de l'organització formant part indissociable de qualsevol presa de decisions que pugui implicar riscos per a l'Entitat. La correcta definició de rols i responsabilitats en el sí de l'Entitat així com la formació de tot el personal en aquesta matèria són aspectes claus per a una adequada consecució d'aquest objectiu.

Per a la presa de decisions, el Consell és informat detalladament pel Director General i per les diferents Comissions delegades del Consell dels aspectes més rellevants de l'evolució del negoci i de la gestió dels riscos de l'Entitat.

Així mateix, en el punt 4.1.3 següent es detallen les funcions i responsabilitats assignades a les 3 Comissions delegades del Consell.

4.1.3 Descripció de les funcions i responsabilitats assignades a les 3 Comissions delegades del Consell

Les funcions i responsabilitat de les 3 Comissions delegades del Consell queden recollides al Capítol V del **Reglament del Consell d'Administració** així com en el propi RAS.

- **Comissió de Riscos i Seguiment**

Formada per membres del Consell d'Administració majoritàriament no executius, té un rol fonamentalment supervisor. Compta amb com a mínim 3 persones que són no executives i el seu President és independent.

Les seves funcions principals són:

- Assessorar el Consell d'Administració en la definició de la tolerància al risc del Banc, actual i futura, i l'estratègia global de riscos escollida per al seu seguiment així com els sistemes de gestió, control intern i compliment implantats.
- Proposar al ple del Consell per a la seva aprovació, si escau, el RAS i el RAF així com el resultat de la seva revisió anual.

- Assistir al Consell d'Administració en la vigilància de l'aplicació d'aquesta estratègia per part de la Direcció General.
- Proposar al ple del Consell les polítiques a adoptar per a una adequada identificació, avaluació, gestió i mitigació de tots els riscos rellevants als quals es troba exposada l'Entitat, inclosos els emergents. Fer-ne la seva revisió com a mínim anualment.
- Determinar la naturalesa, la quantitat, el format i la freqüència de la informació sobre riscos que hagin de rebre la pròpia Comissió i el Consell d'Administració.
- Realitzar el seguiment i avaluació global de tots i cadascun dels riscos als quals es troba exposat el Banc i validar la seva adequació al RAF aprovat pel Consell i als valors de l'Entitat.
- Realitzar el seguiment de la correcta implementació del RAS i detectar qualsevol superació dels nivells de tolerància aprovats, vetllant per l'activació dels plans de contingència establerts a l'efecte quan s'escaigui.
- Informar de forma continuada el Consell sobre les incidències detectades en relació amb la implementació del RAF així com sobre la seva reconducció tot comunicant les propostes de millora a adoptar per a evitar, en la mesura del possible, que aquestes incidències es tornin a produir.
- Revisar i aprovar, si escau, les operacions creditícies de clients del Banc a partir de llindars preestablerts.
- Examinar si els preus de l'actiu i el passiu oferts tenen en compte l'estratègia de risc del Banc en compliment a l'establert pel propi RAS. En cas de detectar-se incidències en la política de preus dels actius i passius oferts als clients, la Comissió ha de presentar un pla de contingència al Consell d'Administració.
- Desenvolupar una cultura de suport en relació amb la gestió del risc, adequadament integrada per la direcció executiva a través de procediments, formacions i accions de lideratge. A aquest efecte comptarà amb el suport de l'Alta Direcció, del Director Financer, del Director d'Auditoria Interna i del Director de Compliment Normatiu.
- Assessorar el Consell sobre la contractació de consultors externs per donar suport al desenvolupament de les seves funcions.
- Col·laborar per establir polítiques i pràctiques de retribució sòlides. A aquests efectes, la Comissió de Riscos i Seguiment, sense perjudici de les funcions de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, ha d'examinar la política d'incentius prevista pel sistema retributiu i validar que són proporcionats i tenen en compte el risc, el capital, la liquiditat i la probabilitat i l'oportunitat dels beneficis.
- Revisar diferents escenaris, inclosos escenaris d'estrès, per avaluar com l'Entitat podria reaccionar a esdeveniments imprevisibles interns i externs.
- Avaluar els riscos associats a tots els productes i serveis oferts per part de l'Entitat a fi i efecte de garantir que en el procés de determinació del preu a cobrar al client es té en compte el risc que suposen per a l'Entitat.

- Informar sobre totes les qüestions que, en l'àmbit de les seves competències, li siguin sotmeses a consideració pel Consell d'Administració.
- Informar periòdicament el Consell sobre el desenvolupament de la seva tasca en relació amb la identificació, avaluació, gestió i mitigació dels riscos.

Aquesta Comissió es reuneix periòdicament i, com a mínim, trimestralment. En qualsevol cas, el President de la Comissió pot convocar una reunió extraordinària quan l'activitat del Banc així ho requereixi.

Aquesta Comissió té accés a tota la informació necessària sobre la situació de riscos del Banc i, en cas de ser necessari i apropiat, pot recórrer a la funció de gestió dels riscos i a l'assessorament extern d'experts.

- **Comissió d'Auditoria i Control**

Formada per membres del Consell d'Administració no executius, té un rol fonamentalment de supervisor. Està formada per, com a mínim, 3 persones una de les quals ha de ser independent i tenir competència en comptabilitat i/o auditoria. El president d'aquesta Comissió ha de ser independent.

Aquesta Comissió té, principalment, les següents responsabilitats:

- Controlar l'eficàcia dels sistemes interns de gestió i control de qualitat del Banc i, si escau, de l'auditoria interna i dels sistemes de gestió de riscos principalment pel que fa a la informació financera auditada, sense afectar la seva independència.
- Controlar el procés de generació i divulgació d'informació financera, inclosos els comptes anuals auditats individuals i consolidats, i efectuar les recomanacions o propostes pertinents per garantir la seva integritat.
- Revisar l'abast i la freqüència de l'auditoria externa dels comptes anuals individuals i consolidats així com l'elaboració i presentació de qualsevol informació financera requerida per part de les autoritats supervisores.
- Explicar com l'auditoria externa contribueix a la integritat de la informació financera i la funció de la Comissió d'auditoria i control en aquest procés.
- Discutir amb els auditors de comptes externs les debilitats rellevants del sistema de control intern detectades en el decurs de l'auditoria interna.

- Proposar al Consell d'Administració, per sotmetre a consideració de la Junta General, el nomenament dels auditors de comptes externs, establint les condicions de contractació, compensació, l'abast del seu mandat, revisant el compliment del seu contracte d'auditoria i procurant que l'opinió sobre els comptes anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria, siguin redactats de forma clara i precisa. Si s'escau, també proposarà la seva revocació o acomiadament d'acord amb l'establert en la normativa vigent.
- Informar el Consell dels resultats de l'auditoria externa dels comptes anuals així com sobre els documents que s'hagin de presentar als organismes reguladors o supervisors, vigilant l'adequat compliment dels requeriments legals vigents i la correcta aplicació dels principis de comptabilitat generalment acceptats i de les propostes de modificació d'aquests principis.
- Establir les oportunes relacions amb els auditors externs per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, per ser examinada per la Comissió; i qualsevol altre relacionada amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes i en les normes d'auditoria.
- Revisar i controlar la independència dels auditors externs i de les Entitats auditores, d'acord amb l'establert la legislació vigent en cada moment i especialment a l'establert a l'article 19 de la *Llei 8/2013* o a les seves posteriors modificacions. Assegurar l'adequació a la normativa vigent de la prestació de serveis que no siguin d'auditoria a l'Entitat auditada.
- Rebre i tenir en compte els informes clau d'auditoria i garantir que l'Alta Direcció està prenent les accions correctives necessàries de forma oportuna per resoldre, si escau, les deficiències en els controls, l'incompliment de les polítiques, legislacions i regulacions, i altres problemes identificats pels auditors i demés funcions de control.
- Supervisar l'establiment de polítiques i procediments comptables per part del Banc i configurar la política sobre auditoria interna i divulgació d'informació financera, entre d'altres. Revisar les opinions de tercers sobre el disseny i l'eficàcia del marc de govern del risc i del sistema de control intern.
- Informar sobre totes les qüestions que, en l'àmbit de les seves competències, li siguin sotmeses a consideració pel Consell d'Administració.
- Informar periòdicament el Consell sobre el desenvolupament de la seva tasca en relació a amb la supervisió de la gestió dels riscos per part de l'Entitat.
- Totes les demés que li siguin atribuïdes per llei o pels estatuts i reglaments que els desenvolupen; i les que es deriven de les normes de bon govern de general aplicació.

Aquesta Comissió es reuneix periòdicament i, com a mínim, trimestralment. En qualsevol cas, el President de la Comissió pot convocar una reunió extraordinària quan l'activitat del Banc així ho requereixi.

Aquesta Comissió pot disposar de qualsevol tipus de recurs que consideri apropiat, inclòs l'assessorament extern.

- **Comissió de Nomenaments i Retribucions**

Formada per membres del Consell d'Administració majoritàriament no executius, té un rol fonamentalment supervisor. Està formada per com a mínim 3 persones. A tancament del 2019, la totalitat dels membres que componen aquesta comissió són no executius i el seu President és independent.

Aquesta Comissió ha de garantir que les pràctiques de retribució del Banc siguin coherents amb el seu perfil de risc, evitant la presa inadequada de riscos i impulsant una gestió dels riscos sòlida i eficaç.

Aquesta Comissió tindrà, principalment, les següents responsabilitats:

- Identificar i recomanar, amb vista a la seva aprovació per part del Consell d'Administració o Junta General, candidats per proveir els llocs vacants del Consell d'Administració.
- Avaluar l'equilibri de coneixements, capacitat, diversitat i experiència del Consell d'Administració i elaborar una descripció de les funcions i aptituds necessàries per a un nomenament concret, i valorant la dedicació de temps prevista per a l'exercici de les funcions encomanades.
- Avaluar periòdicament, i com a mínim un cop l'any, l'estructura, la mida, la composició i l'actuació del Consell d'Administració i fer les recomanacions pertinents pel que fa a possibles canvis.
- Avaluar periòdicament, i com a mínim un cop l'any, els coneixements, competències i experiència dels diversos membres del Consell d'Administració i d'aquest en el seu conjunt, i informar al Consell d'Administració en conseqüència.
- Revisar periòdicament la política del Consell d'Administració en matèria de selecció i nomenament dels membres de la Direcció General i formular recomanacions al Consell d'Administració.
- Fixar un objectiu de representació per al sexe menys representat al Consell d'Administració, que ha d'elaborar orientacions sobre com es pot assolir aquest objectiu.

- Preparar les decisions relatives a les retribucions, incloses les que tinguin repercussions per al risc i la gestió de riscos del Banc i que ha d'adoptar el Consell d'Administració. En preparar les decisions, la Comissió de retribucions i nomenaments ha de tenir en compte els interessos a llarg termini dels accionistes, els inversors i altres parts interessades en el Banc així com en l'interès públic. En aquest sentit la Comissió tindrà les funcions següents:
 - Proposar al Consell d'Administració, conforme al sistema de retribució establert en els Estatuts Socials, la quantia de les retribucions anuals dels Consellers, així com del Secretari del Consell si no fos Conseller.
 - Determinar el "bonus" pels membres de la Direcció General i, a proposta del Director General, el dels membres del Comitè de Direcció.
 - Estudiar les propostes de la Direcció General en relació amb la política d'incentius i retribució global del Banc i elevar-les al Consell d'Administració amb els comentaris o propostes d'esmena que cregui adients.
 - Vetllar per la transparència de les retribucions.
 - Examinar, avaluar i supervisar el correcte compliment de la política de remuneració de l'Entitat.
 - Efectuar el seguiment de la connexió entre les remuneracions percebudes pel personal de l'Entitat i els resultats obtinguts.
 - Supervisar l'adequat compliment dels principals paràmetres dels plans de remuneració variable de l'Entitat.
- Informar sobre totes les qüestions que, en l'àmbit de les seves competències, li siguin sotmeses a consideració pel Consell d'Administració.
- Informar periòdicament el Consell sobre el desenvolupament de la seva tasca.

Aquesta Comissió es reuneix periòdicament i, com a mínim, trimestralment. En qualsevol cas, el President de la Comissió pot convocar una reunió extraordinària quan l'activitat del Banc així ho requereixi.

Aquesta Comissió pot disposar de qualsevol tipus de recurs que consideri apropiat, inclòs l'assessorament extern.

Les diferents Comissions poden interactuar entre elles essent possible la participació de membres d'una Comissió a altres Comissions delegades del Consell a fi i efecte de permetre discussions constructives sobre com millorar la gestió del risc de l'Entitat.

4.1.4 Descripció de les funcions i responsabilitats assignades als diferents Comitès del Grup vinculats amb la gestió del risc

Les funcions i responsabilitats assignades als diferents Comitès del Grup vinculats a la gestió del risc s'exposen en el RAS/RAF així com en el *Terms of Reference* de cada Comitè. S'entén per *Terms of Reference* el document que regula l'activitat de cada Comitè establint la periodicitat de les reunions, els seus membres, les funcions desenvolupades, el quorum, etc. Observar que en cada Comitè hi ha la presència d'almenys un membre del Comitè de Direcció.

- **Comitè de Direcció (CD):** celebrat amb periodicitat mensual, té com a funcions principals les següents:
 - Determinar i seguir els objectius a nivell de banc (OFEM).
 - Seguir el quadre de comandament mensual.
 - Seguir l'evolució del resultat.
 - Definir i seguir el Pla de Projectes.
 - Seguir el Pla Comercial.
 - Seguir el Pla de Formació.
 - Revisar i aprovar el Llibre de Tarifes.
 - Decidir la creació i seguiment del llançament de nous productes.

El Director General forma part del Consell d'Administració i reporta tots els temes rellevants a dit Consell.

- **Comitè de Riscos (CR):** celebrat amb periodicitat mensual, té com a funcions principals les següents:
 - Donar suport a la Comissió de Riscos i Seguiment en l'exercici de les seves funcions pel que fa a la determinació, proposta, seguiment i revisió del RAF.
 - El seguiment de les diferents mètriques de primer nivell i segon nivell i el conseqüent *Reporting* a la Comissió de Riscos i Seguiment.
 - Validar la metodologia de mètriques i models de comportament de negoci.
 - Establir els límits de segon nivell, com poden ser les mètriques de liquiditat, tipus d'interès o tresoreria.
 - Decidir sobre l'activació dels Plans d'adequació que s'escaiguin.
 - Analitzar temes específics per al seu trasllat i integració en la gestió.
 - Desenvolupar i proposar a la Comissió de Riscos i Seguiment noves polítiques -i/o modificacions de les existents -i nous criteris- i/o modificacions dels existents- per a una adequada gestió del risc.

El CR reporta a la Comissió de Riscos i Seguiment.

- **Comitè d'Operacions de Crèdit (COC):** celebrat amb periodicitat setmanal, té com a funcions principals les següents:
 - Aprovar operacions de crèdit, incloent operacions / límits per països i bancs i de criteris específics alineats amb les polítiques de risc conforme a les delegacions establertes.
 - Establir les autonomies d'acord a les delegacions establertes, així com el seguiment del seu ús i proposar al Comitè de Riscos les modificacions que es considerin adequades.
 - Seguir la gestió de la morositat.
 - Reportar a la Comissió de Riscos i Seguiment les operacions rellevants aprovades i presentar per a la seva aprovació aquelles operacions de crèdit que, pel seu import o característiques, requereixin l'aprovació per part de la Comissió.

El CR reporta a la Comissió de Riscos i Seguiment.

- **Comitè d'Actius i Passius (COAP):** que es reuneix amb periodicitat mensual , té com a funcions principals les següents:
 - Definir criteris per a una adequada gestió del risc estructural del balanç assumit en l'activitat comercial i el risc de mercat.
 - Supervisar el risc de tipus d'interès, de canvi, de renda variable o de liquiditat proposant alternatives comercials, de mercat o de cobertura tendents a aconseguir els objectius de negoci, atenent a la situació del balanç i dels mercats.
 - Seguir el risc de crèdit amb Entitats i contrapartides financeres.
 - Seguir les posicions de la cartera pròpia del Banc.
 - Seguir la projecció de tresoreria a curt termini.

El COAP reporta a la Comissió de Riscos i Seguiment.

- **Comitè d'Auditoria i Control (CAiC):** es reuneix amb periodicitat mensual i defineix les directrius i el marc de gestió del risc operacional, establint prioritats operatives a partir de l'avaluació de l'exposició al risc de les diferents oficines i departaments, derivades de les diferents auditories tant internes com externes i de l'anàlisi de casuístiques concretes elaborades pel Departament de Control Intern.

El CAiC reporta a la Comissió d'Auditoria i Control.

- **Comitè de Prevenció de Blanqueig (CPB):** es reuneix amb periodicitat mensual i vetlla pel compliment de la legislació i regulació relatives a la prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i de finançament al terrorisme. Tracta totes aquelles operacions i sol·licituds d'obertura de compte que la Direcció de Compliment Normatiu considera rellevants sotmetre-les a l'aprovació del Comitè.

El CPB reporta a la Comissió d'Auditoria i Control.

- **Comitè d'Ètica Corporativa:** es reuneix amb periodicitat mínima semestral, i vetlla pel compliment de les normes de conducta del mercat de valors i del codi general de conducta per part dels empleats. Les conclusions d'aquest Comitè es fan arribar al Consell d'Administració a través de la Comissió d'Auditoria i Control. Aquest Comitè és responsable de la gestió del risc reputacional.
- **Comitè de Seguiment Normatiu (CSN):** es reuneix amb periodicitat trimestral i vetlla pel compliment de tota la normativa vigent –especialment la de nova publicació-, ja sigui legislativa o de caràcter regulatori. Les seves conclusions són elevades al Consell d'Administració a través de la Comissió d'Auditoria i Control.
- **Comitè de Seguretat (CS):** es reuneix amb periodicitat mensual i defineix els criteris per a una adequada gestió de les situacions de risc associades a l'ús de la tecnologia, en l'àmbit de qualsevol unitat, i que poguessin derivar en un risc operacional o reputacional per al Banc. Les seves conclusions són elevades al Consell d'Administració a través de la Comissió d'Auditoria i Control.
- **Comitè de Crisis (CC):** Òrgan constituït amb l'objectiu de que es puguin adoptar mesures extraordinàries en cas de produir-se situacions excepcionals que puguin fer perillar l'estabilitat del Banc. Aquest Comitè es reuneix amb la periodicitat que requereixin els esdeveniments. Les seves conclusions són elevades al Consell d'Administració a través de la Comissió d'Auditoria i Control.
- **Comitè de Governança de Producte (CGP):** Òrgan constituït amb l'objectiu de vetllar pel compliment dels requeriments legals. És el responsable últim de la gestió del procés d'aprovació i distribució dels productes bancaris.

El Banc compta així amb uns sistemes de control de riscos adequats a les seves activitats, a la naturalesa i tipologia dels productes i serveis prestats així com al perfil de risc que vol assumir.

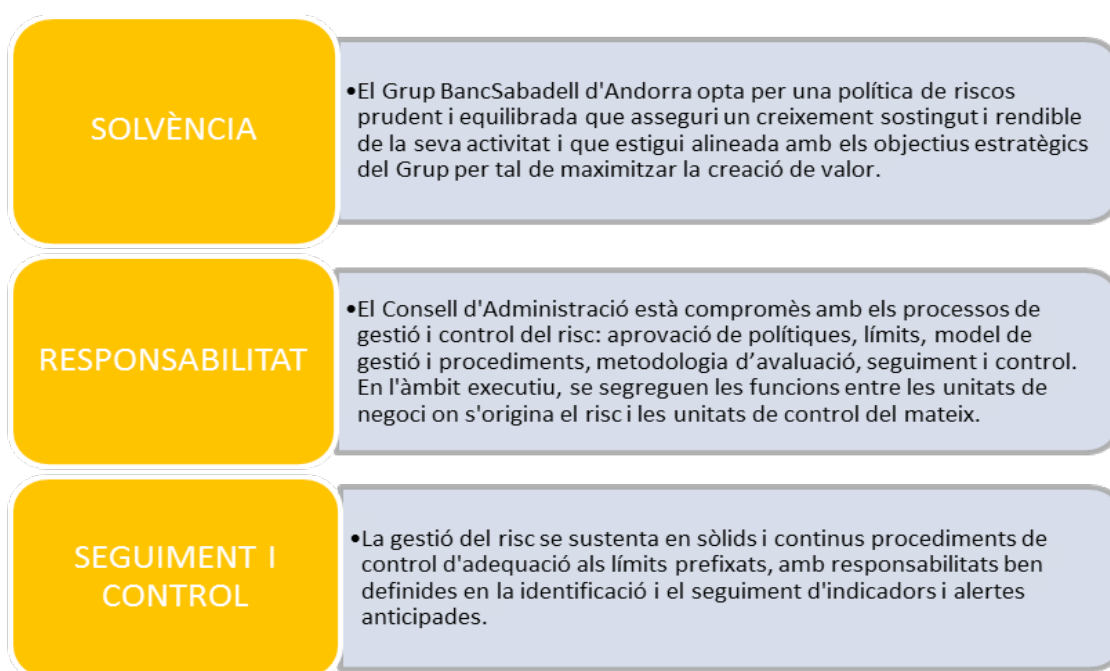
La funció de gestió del risc del Banc duu a terme un seguiment i valoració dels riscos més rellevants, el que garanteix que tots els riscos identificats siguin supervisats d'una manera eficaç per les diferents unitats i que aquestes puguin vetllar permanentment per a què el perfil de risc assumit pel Banc estigui d'acord amb el RAS.

A més, totes les polítiques aprovades pel Consell són publicades a l'Intranet del Banc i es troben a disposició de tots els usuaris afectats.

4.2 Principis bàsics de la gestió dels riscos i el seu control intern

El Grup BancSabadell d'Andorra disposa d'una estructura organitzativa sòlida i transparent amb responsabilitats clares i separació entre la funció d'assumpció de riscos i les funcions de control i gestió dels riscos amb una intensa participació de l'Alta Direcció.

El Consell d'Administració té definits els següents principis bàsics, relatius a la gestió i el control del risc:

Entre els aspectes que caracteritzen una forta cultura de riscos aprovats pel Consell mitjançant l'adopció del RAS/RAF destacaríem els següents:

- Un alt grau d'implicació del Consell d'Administració del Banc a través de la Comissió de Riscos i Seguiment que supervisa tots els riscos rellevants i garanteix que s'adeqüin a les polítiques i perfils aprovats pel Consell.
- Els riscos econòmics assumits pel Grup han de ser compatibles amb el seu nivell de solvència, amb la seva identificació i quantificació, establint els corresponents procediments per al seu adequat seguiment, control, mitigació i *reporting*.

- Les mètriques de seguiment dels diferents riscos, tant quantitatives com qualitatives, són generalment les mateixes que les que el Grup Banc Sabadell té definides per al control de cadascun dels riscos, adaptades a les circumstàncies de BancSabadell d'Andorra.
- Un seguiment rigorós de tots els riscos, que s'han de gestionar d'una manera integrada al llarg del seu cycle de vida i amb procediments diferenciats i ajustats a la seva naturalesa.
- La delegació i segregació de funcions de forma que qualsevol proposta de gestió del risc, dictamen relacionat i seguiment corresponent requereixin la intervenció de diferents unitats i òrgans de decisió amb funcions específiques i amb diferents nivells d'autonomia.
- El Grup no ha d'incórrer en riscos de mercat de forma significativa en cap moment, atès que no té vocació de fer operativa als mercats que no sigui majoritàriament de cobertura.
- El ferm compromís amb l'excel·lència i la qualitat comporten una gestió molt acurada del risc operacional.
- Vetllar permanentment pel manteniment de la bona imatge i reputació del Grup a través del control i seguiment dels possibles riscos de compliment normatiu.

4.3 Cultura corporativa

La cultura i els valors corporatius són un element clau en la mesura que reforcen comportaments ètics i responsables de tots els integrants de l'organització. Tot i que les organitzacions poden tenir i establir regles, procediments i estàndards per a la gestió i el control dels riscos, aquestes poden ser malinterpretades o malenteses (deliberadament o no) en el dia a dia de l'organització. L'existència d'una sòlida cultura de riscos pot evitar-ho.

En aquest sentit, la cultura de riscos en Grup BancSabadell d'Andorra és un dels aspectes diferenciadors del Grup, estant fortament arrelada a tota l'organització com a conseqüència del seu progressiu desenvolupament d'ençà la seva creació.

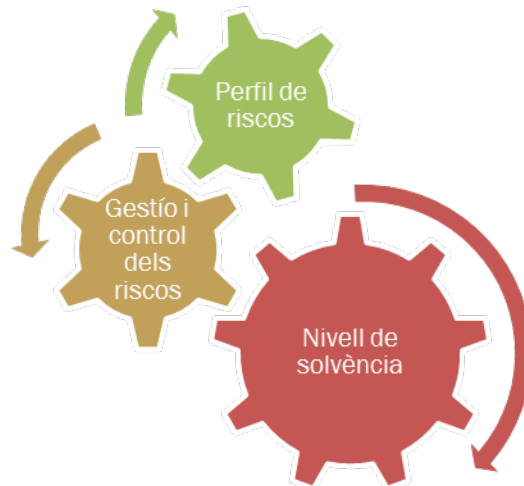
La cultura de riscos del Grup forma part de l'acompliment de les exigències regulatòries que li són aplicables en tots els àmbits en què desenvolupa la seva activitat, i assegura el compliment de les expectatives supervisores i les millors pràctiques en matèria de gestió, seguiment i control dels riscos. Addicionalment al compliment regulatori, el Grup té uns valors clau relacionats amb la cultura de risc, els quals parteixen del Consell d'Administració i de l'Alta Direcció i són els següents:

- Integritat.
- Responsabilitat individual (*accountability*) de qui assumeix el risc.
- Actitud oberta al qüestionament (*challenge*), al fet que en el procés de presa de decisions s'estimulin punts de vista diferents.
- Comunicació efectiva assegurant una entesa i comprensió comuna i transmetent una sensació de confiança als clients i altres grups d'interès (*stakeholders*).
- Reforç mitjançant incentius apropiats dels comportaments desitjats de riscos i les conseqüències del contrari.

4.4 Organització de la funció de la gestió de riscos

Tal com indicat, el Consell d'Administració és l'òrgan responsable d'establir i supervisar un marc sòlid de govern del risc, el qual ha d'incloure una cultura del risc forta així com una predisposició per al risc sòlida i ben desenvolupada, articulada mitjançant l'adopció d'un **Marc Estratègic de Riscos (*Risk Appetite Framework - RAF*)**, compost, entre d'altres, per la **Declaració de Predisposició al Risc (*Risk Appetite Statement - RAS*)**, el qual assegura un control i una gestió proactius dels riscos.

Així, el Consell d'Administració del Banc trasllada aquesta cultura al conjunt de l'organització a través de les tres Comissions així com a través dels diferents Comitès. Un cop definida la predisposició al risc per part del Consell, la gestió dels riscos i el seu control i supervisió han d'anar encaminats a la consecució d'aquest objectiu amb el consegüent establiment del nivell de solvència final del Grup. Aquest objectiu final és clau a l'hora de fixar el nivell de predisposició al risc del Banc. A continuació es detalla el marc general de gestió dels riscos del Banc.

El Grup disposa d'una adequada Funció de Control de Riscos, dotada d'independència respecte a les unitats de negoci. En aquest sentit, a continuació es mostra el flux d'informació d'aquestes al Consell d'Administració.

Com veurem en el punt 4.5 següent, paral·lelament a aquest procés la segona i tercera línia de defensa efectuen, respectivament, el control de la informació elaborada i supervisen l'adequació i l'eficiència del sistema de control intern implementat per l'Entitat.

Durant l'exercici 2019, la Comissió de Riscos i Seguiment ha realitzat les activitats relatives al mesurament i gestió dels riscos reunint-se en sis ocasions havent-se reunit el Comitè de Riscos onze vegades.

A cada reunió s'ha presentat el quadre de comandament de riscos, que inclou les mètriques de RAS sense observar incidències o incompliments de les mètriques. Tant els punts més rellevants tractats a les Comissions com les potencials incidències o incompliments observats es reporten al Consell d'Administració posterior.

4.5 Model de les tres línies de defensa

El RAS estableix el model de les tres línies de defensa fixant un marc de control i de govern intern adequat i eficaç que inclou una estructura organitzativa clara i funcions internes de gestió de riscos, de compliment i d'auditoria que siguin independents i que compta amb l'autoritat, el rang i els recursos suficients per a exercir les seves cometes correctament:

- Primera Línia de Defensa: composta per les Oficines i Departaments de Serveis Centrals, entre els quals destaquen el Departament de Risc Creditici, la Direcció Financera i el Departament de Tresoreria i Mercat de Capitals. Aquesta línia és responsable de la gestió diària dels riscos individualment considerats inherents a la seva activitat, bàsicament en la seva identificació, admissió, seguiment i valoració dels mateixos al Comitè de Riscos mitjançant l'establiment dels processos i controls corresponents.

Així mateix, també són els responsables de la implementació d'accions correctives per a corregir les potencials deficiències detectades en l'execució dels processos i controls implementats.

- Segona Línia de Defensa composta:
 - ✓ Pel Departament de Control Intern, independent de la Primera Línia de defensa, i responsable de la determinació, valoració, seguiment i control de tots els riscos globalment considerats del Grup i del *reporting* mensual sobre els mateixos al Comitè d'Auditoria i Control.
 - ✓ Per la Direcció de Compliment Normatiu, que té com a objectiu principal minimitzar la possibilitat de que es produeixin incompliments normatius i/o incompliments a les polítiques internes i, en cas que es produeixin, identificar-los degudament tot proposant mesures correctores adequades i procedint al seu *reporting* mensual al Comitè de Prevenció del Blanqueig i trimestral al Comitè de Seguiment Normatiu.

- ✓ Pel Departament de Seguretat Tecnològica que té com objectiu identificar aquelles situacions de risc associades a l'ús de la tecnologia, en l'àmbit de qualsevol unitat, i que poguessin derivar en un risc operacional o reputacional per al Banc. Aquest departament procedeix al *reporting* de les incidències detectades mensualment al Comitè de Seguretat.

En termes generals, la Segona Línia de defensa –amb total independència- assegura que la Primera Línia està ben dissenyada i compleix amb les funcions assignades; així com aconsella possibles millores a l'Alta Direcció.

La Tercera Línia de Defensa del Banc representada pel Departament d'Auditoria Interna és totalment independent de la Primera i Segona Línia de defensa.

5. Marc de predisposició al risc

Com comentat prèviament, el Consell d'Administració del Banc estableix la cultura corporativa de riscos a través del Marc Estratègic de Riscos (RAF) que inclou, entre d'altres, la Declaració de Predisposició al Risc (RAS) definit com la quantitat i diversitat de riscos que el Grup BancSabadell d'Andorra busca i tolera per assolir els seus objectius de negoci, tot mantenint l'equilibri entre rendibilitat i risc. Els límits agregats aprovats en el RAS es traslladen a les Polítiques i procediments de riscos per fer efectiu el seu ús en la gestió.

Aquesta declaració està formada per elements quantitius i qualitius. Els primers distingeixen entre mètriques de primer i de segon nivell.

Els elements quantitius del RAS tenen com a finalitat proporcionar elements objectius de comparació de la situació del Banc respecte els objectius que persegueix en matèria de gestió de riscos. A tal fi, es distingeixen dos conjunts de mètriques:

- Mètriques de primer nivell, destinades a fixar els límits que no poden ser ultrapassats sota cap circumstància. Els plans d'adequació s'han de posar en funcionament un cop sobrepassat un llindar de tolerància, per evitar l'incompliment posterior dels límits establerts.
- Mètriques de segon nivell, destinades a complementar a les anteriors en forma de variables de control o indicadors que permetin un seguiment periòdic de l'evolució de la gestió i el control de risc, en línia amb la predisposició al risc aprovada pel Banc.

Totes les mètriques es calculen des d'una perspectiva prudent amb la gestió del risc, analitzant cadascuna d'elles en els escenaris econòmics i/o esdeveniments especialment perjudicials pel Banc.

A continuació es detalla l'estructura i mètriques de primer nivell del RAS:

DECLARACIÓ DE PREDISPOSICIÓ AL RISC (*RISK APPETITE STATEMENT - RAS*)

Expressió de la quantitat i diversitat de riscos que el Grup busca i tolera per aconseguir els seus objectius de negoci, mantenint l'equilibri entre rendibilitat i risc

Mètriques quantitatives de Primer nivell

Capital i
Solvència

Liquiditat

Rendibilitat

Concentració
individual

Concentració
sectorial

Contrapartida

Qualitat dels
actius

Operacional

Estructural

Aspectes qualitius complementaris

- Perfil global de riscos
- Involucració del Consell d'Administració
- Riscos qualitius (fiscal, compliment, etc)
- Altres aspectes qualitius

De manera complementària a les mètriques quantitatives s'exposen els següents principis qualitatius que guien el control i la gestió de riscos del Grup:

- La posició general del Grup respecte a la presa de riscos busca aconseguir un perfil de risc mig / baix, seguint sempre una política prudent i equilibrada que permeti un creixement rendible i sostingut de la seva activitat, alineada amb els seus objectius estratègics i que garanteixi un adequat nivell de solvència.
- El Consell d'Administració està compromès amb els processos de control i gestió del risc a través de l'aprovació, entre d'altres, del RAF, del RAS i de les polítiques de gestió del risc. Així mateix, amb el *reporting* rebut de la Comissió de Riscos i Seguiment valora l'adequació de les metodologies i procediments implementats per a la correcta identificació, avaluació, seguiment i control dels riscos.
- Les polítiques i procediments de gestió del risc s'orienten a adaptar el perfil de risc al RAF, mantenint un equilibri adequat entre rendibilitat esperada i risc.
- La gestió del risc es basa en sòlids i continuats procediments de control de l'adequació dels riscos als límits prefixats; amb responsabilitats ben definides en la identificació, avaluació i seguiment d'alertes i d'indicadors.
- El seguiment dels nivells de les mètriques de Capital i Liquiditat han de permetre al Grup fer front als riscos assumits, fins i tot en cas d'escenaris econòmics desfavorables, amb la major rapidesa possible.
- No hi ha d'haver nivells de concentració de risc que puguin comprometre de forma significativa els recursos propis del Grup.
- La funció de riscos és independent de les línies de negoci que supervisa i compta amb una alta participació de l'Alta Direcció, el que garanteix una cultura de riscos enfocada a la protecció d'una adequada rendibilitat del capital.
- En matèria de risc fiscal, l'objectiu del Grup és garantir el compliment de les seves obligacions fiscals i assegurar el rendiment adequat per als seus accionistes.
- La consecució dels objectius empresarials s'ha de fer, en tot moment, de forma compatible amb l'ordenament jurídic vigent i aplicant les millors pràctiques en cada matèria.

- El Grup ha de disposar dels mitjans humans i tecnològics suficients per a dur a terme la identificació, avaluació, gestió, seguiment i *reporting* de tots els riscos sorgits en el desenvolupament de la seva activitat de forma eficient.
- Els sistemes retributius del Grup han d'alinejar els interessos individuals amb el compliment del RAF.

Durant el 2019 el Grup ha continuat reforçant el seu Marc de gestió de Riscos enfortint l'entorn de control desplegant el Marc Estratègic de Riscos a través de l'establiment de nombroses polítiques i procediments addicionals així com ampliant les mètriques de segon nivell.

La darrera actualització del RAS de que disposa el Banc aprovada pel Consell d'Administració és del mes de febrer de 2020.

Les mètriques quantitatives de primer nivell són els elements quantitius que permeten un seguiment objectiu dels riscos assumits i una eficient gestió i control del risc.

Per facilitar el seu seguiment, s'han definit una sèrie d'indicadors de recuperació que faciliten el procés d'elevació i presa de decisions de l'Entitat. Aquesta integració ve determinada tant per exigències de compliment normatiu, com per necessitats de gestió del Banc.

Per a cada indicador seleccionat s'han establert quatre llindars a efectes de detectar possibles situacions no desitjades i, per tant, la necessitat de desenvolupar una sèrie d'accions preestablertes per complir amb els objectius definits.

- **Objectiu:** És el primer estadi de control i el nivell que el Banc desitja mantenir. Ha de reflectir l'estratègia i el perfil de risc objectiu de l'Entitat.
- **EWI (*Early Warning Indicator*):** Llindar d'alerta prèvia que busca evitar un potencial deteriorament de l'Entitat i que en cas de ser superat, suposa un primer estadi a partir del qual el Banc ha de plantejar-se accions per retornar al nivell objectiu.
- **Límit / Tolerància:** És el nivell màxim de tolerància de risc. El trencament d'aquest indicador suposa l'activació d'un pla d'acció de major intensitat que en la fase EWI.
- **Recovery Indicators:** És el llindar que en cas de ser superat suposaria la valoració per part del Consell de l'activació del pla de recuperació (*Recovery Plan*). En algunes mètriques el Recovery Plan s'activa en el tercer nivell.

Amb caràcter general, els nivells assignats als llindars establerts pels indicadors de recuperació compleixen amb els següents aspectes:

- Llindar Objectiu:

Reflecteix l'estratègia i perfil de risc objectiu del Banc, en línia amb l'avaluació de riscos aprovada pel Consell d'Administració pels indicadors seleccionats.

Se situa àmpliament per sobre dels mínims regulatoris, quan n'hi ha d'establerts, de manera que es disposi d'un marge de gestió prou ampli com per suportar una situació de crisi, mitigar riscos regulatoris i facilitar el creixement del Banc.

- Llindars EWI i Límit/Tolerància

Pels indicadors de solvència i liquiditat reflecteix estadis de deteriorament intermedi entre el nivell definit en el llindar Objectiu i el nivell definit pel llindar *Recovery Indicator*. Aquests indicadors són les millors alertes a nivell global d'una situació de crisi i, en general, constitueixen mètriques a nivell regulatori per a les quals existeixen mínims establerts.

- Llindar Recovery Indicator:

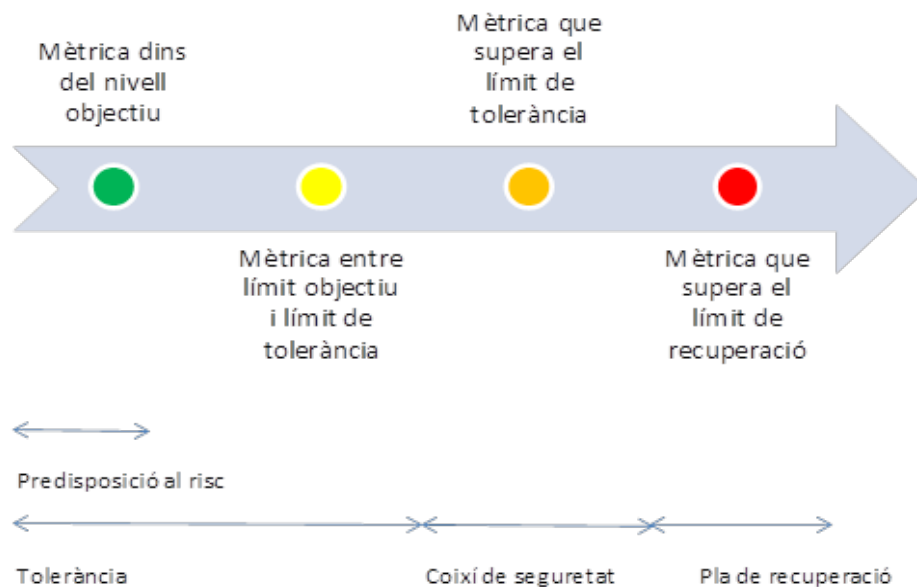
Pels indicadors de recuperació que constitueixen mètriques a nivell regulatori (CET1, Capital, *Liquidity Coverage Ratio*, etc), se situa per sobre del mínim regulatori exigít.

Per a la resta d'indicadors, representa un nivell de deteriorament extrem, però gestionable, respecte la situació actual.

En ambdós casos, els nivells s'estableixen per disposar d'un cert marge d'actuació per implementar les mesures d'actuació previstes en el *Recovery Plans* en curs de realització.

Pels indicadors de qualitat d'actius, es realitza a partir d'un enfoc que prima la solvència per sobre la rendibilitat, determinant el nivell màxim associat al llindar Límit/Tolerància en funció del nivell de CET1 definit. Pel llindar EWI, es determina com un estadi de deteriorament intermedi entre el nivell definit pel llindar Objectiu i el nivell definit pel llindar Límit/Tolerància.

Els indicadors de rendibilitat no es determinen a partir del nivell de capital, ja que implicaria fixar límits negatius de rendibilitat i, per tant, els límits obtinguts serien poc útils a efectes de gestió. El límit es fixa a un nivell de rendibilitat 0 i el llindar EWI reflecteix un estadi de deteriorament intermedi entre els nivells establerts en els llindars Objectiu i Límit/Tolerància.

Els límits agregats aprovats en el RAS es traslladen a les polítiques i procediments de riscos implantats per fer efectiu el seu ús en la gestió i així transmetre la predisposició al risc i l'estratègia definides per l'òrgan d'Administració a tota l'organització.

Aquests sistemes de control estan emmarcats en els procediments d'admissió, seguiment, mitigació o recuperació dels riscos més rellevants per al Grup. A partir del resultat del mecanisme de control i seguiment es defineixen plans d'adequació en curs de realització per a cadascuna de les mètriques bàsiques en cas que aquestes es vegin superades. Aquests plans han de reunir totes les condicions exposades al RAS i són determinats pels responsables de la gestió de cada risc i aprovats pel Comitè de Riscos.

Amb la superació de llindars intermedis i, sobretot, del *recovery indicator*, s'activa un protocol d'actuació per revisar, controlar i, si escau, corregir els desajustos que s'hagin produït. En el cas dels llindars intermedis, el protocol d'actuació ha de tenir com a objectiu el disseny d'un pla preventiu que garanteixi la no superació del límit establert en el RAS. Per al cas de superació de límits, els protocols d'actuació tindran com a objectiu principal el disseny d'un pla d'acció. El protocol d'actuació integra un protocol de seguiment de l'execució i resultats del pla d'acció un cop aprovat i posat en funcionament.

El conjunt del RAF es objecte de revisió anual per part del Consell d'Administració per tal d'adaptar-lo a la realitat canviant del negoci bancari i a la predisposició al risc de cada moment. És un procés iteratiu i en constant evolució que requereix d'un diàleg constant entre els diferents òrgans de govern de l'Entitat i, molt especialment, de la participació de les diferents Comissions delegades. A més, la forta implicació de l'Alta Direcció en la gestió dels riscos permet que el Consell disposi de tota la informació rellevant en relació amb la identificació, avaluació, seguiment i control dels diferents riscos a fi i efecte de fixar les noves línies d'actuació de l'Entitat tant a nivell de riscos com a nivell d'estratègia de negoci. Aquestes línies de decisió són incorporades al procés de presa de decisions i comunicades al conjunt dels departaments concernits. Així, la informació flueix seguint un mecanisme *bottom-up* i *top-down*.

6. Gestió dels principals riscos

6.1 Risc de crèdit i concentració

6.1.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació

La gestió del risc de crèdit i concentració de BSA es duu a terme segons l'establert a la **Política de gestió del risc de crèdit i de concentració del Grup BancSabadell d'Andorra** aprovada pel Consell d'Administració i actualitzada com a mínim anyalment.

Es recullen a continuació els aspectes més rellevants d'aquesta política.

Admissió i seguiment del risc de crèdit

L'exposició al risc de crèdit es gestiona i se segueix rigorosament basant-se en anàlisis regulars de solvència dels acreditats i del seu potencial per atendre el pagament de les seves obligacions amb el Grup, i s'adeqüen els límits d'exposició establerts per a cada contrapart fins al nivell que es consideri acceptable. També és habitual modular el nivell d'exposició mitjançant la constitució de col·laterals i garanties a favor del Grup per part de l'obligat. Aquesta gestió es duu a terme tant per les operacions de balanç com per les de fora balanç.

El Consell d'Administració atorga facultats i autonomies a la Direcció General per a què aquesta, al seu torn, pugui delegar en diferents nivells de decisió. La implementació d'un control de les atribucions basat en la documentació suport d'admissió de les operacions permet que la delegació establerta per a cada nivell es basi en la pèrdua esperada calculada per a cada una de les operacions d'empreses presentades.

Amb la finalitat d'optimitzar les possibilitats de negoci amb cada client i garantir un grau de seguretat suficient, la responsabilitat tant en l'admissió del risc com en el seu seguiment està compartida entre el gestor de negoci i l'analista de riscos, cosa que, mitjançant una comunicació eficaç, permet una visió integral de la situació de cada client per part dels seus responsables.

El gestor duu a terme un seguiment operatiu que sorgeix del contacte directe amb el client i la gestió de la seva operativa diària, mentre que l'analista de risc aporta la part més sistemàtica, derivada de la seva especialització.

Les operacions de risc de crèdit poden originar-se a les oficines comercials a partir de les operacions que fan els clients i al Departament de Tresoreria i Mercat de Capitals per la gestió de la tresoreria del Grup.

Gestió del risc irregular

Durant les fases de debilitat del cicle econòmic, en general els refinançaments o les reestructuracions de deute són les tècniques de gestió del risc que presenten més rellevància. L'objectiu del Grup és que, amb deutors o acreditats que presentin o sigui previsible que puguin presentar dificultats financeres per a atendre les seves obligacions de pagament en els termes contractuals, es faciliti la devolució del deute per reduir al màxim la probabilitat d'impagament.

El Grup disposa d'un model de gestió del risc irregular per a gestionar la cartera d'actius deteriorats. L'objectiu en la gestió del risc irregular és trobar la millor solució per al client amb els primers símptomes de deteriorament, reduir l'entrada en mora dels clients en dificultats, assegurar la gestió intensiva i evitar temps morts entre les diferents fases.

Operacions de Risc de Crèdit amb clients

Dins d'aquest apartat es consideren les operacions de crèdit i risc de firma dels productes comercialitzats pel Grup:

- Descompte comercial.
- Crèdits i Préstecs.
- Avals i Garanties.
- Crèdits documentaris.

Respecte les operacions de refinançament amb clients, el Grup té establertes les mateixes polítiques de risc que per a les operacions habituals de finançament, si bé extrema l'exigència en els criteris següents:

- Ha de ser una operació viable en la que el client ha de demostrar la seva solvència i capacitat de generació de recursos pel pagament del capital prestat.
- Es fixa un termini raonable, amb pagaments adaptats a la capacitat de retorn.
- Es revisen les condicions econòmiques de l'operació.
- S'intenta obtenir garanties addicionals a les inicials, de qualitat i amb total seguretat jurídica, i per un import prou gran que assegurin la cobertura de l'operació en els nous termes.

Mitigació del risc de crèdit

L'exposició al risc de crèdit es gestiona i se segueix rigorosament basant-se en anàlisis regulars de solvència dels acreditats i del seu potencial per atendre el pagament de les seves obligacions amb el Grup, i s'adeqüen els límits d'exposició establerts per a cada contrapart fins al nivell que es consideri acceptable. També és habitual modular el nivell d'exposició mitjançant la constitució de col·laterals i garanties a favor del Grup per part de l'obligat.

Normalment, aquestes corresponen a garanties de tipus real, majoritàriament hipotecàries d'immobles destinats a habitatge, acabats o en construcció. L'Entitat també accepta, encara que en menor grau, un altre tipus de garanties reals, com ara hipotecàries sobre immobles locals, naus industrials, etc., així com actius financers. Una altra tècnica de mitigació del risc de crèdit habitualment usada per l'Entitat és l'acceptació d'aval, en aquest cas condicionada al fet que l'avalador presenti una solvència contrastada.

Totes aquestes tècniques de mitigació s'estableixen assegurant-ne la certesa jurídica, és a dir, amb contractes legals que vinculen totes les parts i permeten la seva exigibilitat legal per assegurar en tot moment la possibilitat de liquidació de la garantia.

Les garanties reals es formalitzen davant de notari a través de document públic, a l'efecte de poder adquirir eficàcia davant de tercers.

Les polítiques del Grup en relació amb les garanties no ha canviat significativament durant el present exercici. Així mateix, no hi ha hagut un canvi significatiu en la qualitat de les garanties del Grup respecte a l'exercici anterior.

La principal concentració de risc en relació amb tots els tipus de garanties reals o millores creditícies correspon a l'ús de la garantia hipotecària com a tècnica de mitigació del risc de crèdit en exposicions de préstecs amb destí de finançament o construcció d'habitatges o altre tipus d'immobles.

Es remet a l'establert a la memòria anual pública pel que fa a la classificació de les operacions (incloses operacions reestructurades i refinançades).

Addicionalment a les mètriques de primer nivell, el Comitè de Riscos segueix mensualment mètriques complementàries de segon nivell.

Operacions de Risc de Crèdit per a la gestió de tresoreria

Les operacions generadores d'aquest risc són operacions que corresponen a:

- Saldos a la vista en bancs corresponsals.
- Col·locació de fons en forma de dipòsit interbancari.
- Contractació de canvis al comptat o a termini.
- Derivats financers sobre tipus d'interès, crèdit o renda variable.
- Compres d'actius financers per a cartera pròpia.

Per a les contractacions de productes financers derivats fetes amb Entitats Financeres, el Grup té subscrits amb les contrapartides un acord ISDA i el corresponent *Credit Support Annex* (CSA) amb els que es fixa la prestació de garanties col·laterals que mitiguen de forma considerable el risc inherent a aquestes operacions.

Per a les inversions de la cartera pròpia del Grup sense línia específica aprovada, als criteris anteriorment esmentats s'hi afegeixen requisits addicionals.

6.1.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos

Per a l'anàlisi i aprovació, si escau, de les operacions creditícies es tenen en compte els diferents nivells d'autonomia atorgats als òrgans de decisió previstos en la **Política de gestió del risc de crèdit i de concentració del Grup BancSabadell d'Andorra** en funció de terminis, imports i garanties.

Les operacions que excedeixin les atribucions del Comitè d'Operacions de Crèdit són sancionades per la Comissió de Riscos i Seguiment del Consell d'Administració, i informades al Consell d'Administració.

És funció del Departament de Risc Creditici fer el seguiment d'aquests riscos els quals es reporten amb periodicitat mensual al Comitè d'Operacions de Crèdit traslladant-se al Comitè de Riscos qualsevol risc rellevant que es posi de manifest.

Així mateix, el Departament de Risc Creditici juntament amb el d'Assessoria Jurídica del Grup controlen la correcta formalització i compliment de les condicions amb les que s'ha aprovat una operació, en especial pel que fa a la formalització de les garanties corresponents.

Pel que fa a cartera pròpia, les posicions s'originen al Departament de Tresoreria i Mercat de Capitals sobre la base d'unes línies amb un import màxim concedit i uns terminis màxims de col·locació.

Per a l'anàlisi i aprovació de les línies per part de la Comissió de Riscos i Seguiment es prenen en consideració els següents aspectes:

- Rating atorgat a l'Entitat per part de les agències de qualificació Standard & Poors, Moodys o Fitch i consum de capital.
- Cotització actualitzada del *Credit Default Swap* de l'Entitat que indica el nivell de percepció de risc existent al mercat en cada moment.

Els criteris associats a les contractacions de productes financers derivats fetes amb Entitats Financeres també són aprovats per la Comissió de Riscos i Seguiment del Consell d'Administració.

El seguiment d'aquest risc es duu a terme des del Departament de Control Intern, amb periodicitat diària i prenent en consideració tant els límits interns atorgats en forma de línia com el percentatge màxim de concentració segons les ponderacions per producte establertes per l'Autoritat Financera Andorrana (AFA).

El Comitè d'Actius i Passius (COAP) revisa amb periodicitat mensual les posicions mantingudes amb les diferents Entitats i els riscos associats. Pel que fa al risc de la cartera pròpia es revisen tots aquells títols que presenten pèrdues latents, fent anàlisi de l'emissor i valorant el manteniment del títol en cartera. Finalment, es fa un seguiment especial de les operacions relacionades amb el sector de la construcció i/o la promoció immobiliària, petroli i sector turístic.

6.1.3 Política i eines de seguiment i recuperació d'actius deteriorats

Un actiu financer o una exposició creditícia es considera deteriorat quan existeix una evidència objectiva que s'ha produït un esdeveniment o l'efecte combinat de diversos esdeveniments que dóna lloc a:

- En el cas d'instruments de deute, inclosos els crèdits i valors representatius de deute, un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs que es van estimar en el moment de formalitzar-se la transacció, a causa de la materialització d'un risc de crèdit.
- En el cas de les exposicions fora de balanç que comporten risc de crèdit, que els fluxos que s'esperin rebre siguin inferiors als fluxos d'efectiu contractuals, en cas de disposició del compromís o als pagaments que s'espera realitzar, en el cas de garanties financeres concedides.

Quan existeix aquesta evidència, des del Departament de Risc Creditici s'activen els mecanismes necessaris per a contrastar la informació disponible amb el client i requerir, si escau, garanties addicionals. Els nivells de provisionament s'ajusten en conseqüència.

Per a totes aquelles exposicions per a les quals les gestions del Departament Creditici no hagin estat profitoses i finalment el Banc hagi hagut d'adjudicar-se algun actiu, el Departament d'Immobles gestiona activament dits actius per a procedir a la seva venda en el termini més breu possible.

6.2 Risc de liquiditat

6.2.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació

La gestió del risc de liquiditat de BSA es duu a terme segons l'establert a la **Política de gestió del risc de liquiditat del Grup BancSabadell d'Andorra** aprovada pel Consell d'Administració i actualitzada com a mínim anyalment.

Aquesta política té com a objectiu garantir el finançament de l'activitat comercial a un cost i termini adequats, tot minimitzant el risc de liquiditat.

El Banc té com objectiu mantenir uns actius líquids i una estructura de finançament que, d'acord amb els seus objectius estratègics i sobre la base del seu RAS, aprovat pel Consell d'Administració, li permeti atendre amb normalitat els seus compromisos de pagament a un cost raonable, ja sigui en condicions de normalitat o en condicions de tensió.

Es mostra a continuació el cicle de gestió del risc de liquiditat:

Pel que fa a l'estratègia de gestió del risc de finançament, aquesta es basa en:

- La segmentació dels dipòsits en funció del grau d'estabilitat, diferenciant entre dipòsits estables i dipòsits menys estables; i establint per aquests darrers, diferents categories de risc.
- El manteniment d'una oferta de productes diversificada, en línia amb l'entorn de mercat actual i de la competència.
- Mantenir i incrementar el nivell d'operativitat i el grau de vinculació amb la clientela, a fi de garantir l'estabilitat de la base de dipòsits.
- La utilització d'uns preus de transferència que permetin diferenciar per tipus de producte i termini.
- El manteniment de *ratings* pels dipòsits del Banc en altres Entitats.
- Monitorització i gestió continuada del risc reputacional i de la imatge del Banc com a distintiu davant la clientela.
- Seguiment del mercat i la competència de forma periòdica.

6.2.2 Pla de finançament i mètriques de liquiditat

El pla de finançament del Banc és una eina fonamental per a la gestió del risc de liquiditat i finançament, per a delimitar les eventuals necessitats de finançament, a fi d'establir un pla d'actuació per tal de cobrir-les, atenent a criteris de diversificació i estabilitat de fonts de finançament, preservant en tot moment l'acompliment de les mètriques establertes al RAS i les ràtios regulatòries de capital i liquiditat.

La base del mateix és l'estructura de venciments dels actius i dels passius del Banc, amb un horitzó de 1 any, desglossada pels diferents productes comercialitzats pel Banc.

També es disposa de la mateixa estructura de venciments, amb caràcter mensual i amb un horitzó de 5 anys, per tenir una visió a més llarg termini de les perspectives i eventuals necessitats de finançament.

Ambdós documents es presenten mensualment al COAP, amb dades actualitzades del darrer tancament de mes. En aquest sentit, el pla de finançament és el reflex financer del pressupost anual i de la seva evolució, i periòdicament s'analitzen les desviacions respecte el mateix i la seva adequació a les circumstàncies de mercat en cada moment.

També s'avaluen les necessitats financeres a més llarg termini, d'acord amb les projeccions del pla estratègic del Banc, i es projecten les mètriques de:

- Liquidity Coverage Ratio (LCR)
- Net Stable Funding Ratio (NSFR)
- Loan to Deposit (LtD)

La principal font de finançament del Banc són els dipòsits de la clientela, ja sigui de banca comercial o de banca privada. Complementàriament al finançament rebut de la clientela, el Banc disposa de mecanismes d'accés al mercat a través dels dipòsits interbancaris i operacions *repo* amb diferents contrapartides.

A continuació es detalla la composició dels actius líquids d'elevada liquiditat, utilitzats en el càlcul de la ràtio LCR, del Grup a 31 de desembre de 2019 i 2018.

(Milers d'euros)	31/12/2019	31/12/2018
Actius Nivell 1	71.264	30.072
Actius Nivell 2A	3.432	4.615
Actius Nivell 2B	9.899	21.385
Total actius líquids d'elevada qualitat (import ponderat)	84.595	56.072

Situant-se la mètrica als nivells següents:

(Percentatge)	31/12/2019	31/12/2018
LCR	404,75%	427,95%

A més, formen part de les mètriques de seguiment del Banc les relatives al coixí de liquiditat i gestió de garanties; i a la gestió del risc de liquiditat intradia.

6.3 de mercat

La gestió del risc de mercat de BSA es duu a terme segons l'establert a les polítiques següents aprovades totes elles pel Consell d'Administració i actualitzades com a mínim anyalment: **Política de gestió del risc de mercat del Grup BancSabadell d'Andorra** i **Política sobre riscos estructurals de tipus d'interès i tipus de canvi**. No es tracta el risc de matèries primeres ja que el Banc no té vocació d'estar exposat a aquest risc.

6.3.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació

- **Mesura del risc**

El sistema d'admissió, gestió i supervisió de risc de mercat es basa en l'establiment de límits per posicions expressament assignades per tipologia d'operació; no obstant això, considerant la nul·la activitat de BancSabadell d'Andorra en l'operativa de negociació, no s'han establert límits específics per al risc de mercat relatiu a l'operativa de negociació.

Les posicions que es troben en la cartera de negociació (*Hold To Sell* - HTS) del Banc corresponen a productes d'inversió i participacions/accions en organismes d'inversió propis, que es troben en fase de venda als clients del Banc.

Els resultats latents que es deriven d'aquestes posicions per variació del preu de mercat dels mateixos, queden recollides comptablement a partir de les diferències de valor raonable que es produeixen i són comptabilitzades a l'estat de resultats amb periodicitat setmanal.

- **Valoracions**

Per mesures de risc és essencial la correcta valoració de les posicions i dels diferents instruments, de manera que sigui coherent amb les valoracions comptabilitzades pel Banc. Els valors raonables es classifiquen en les següents jerarquies:

- Nivell 1 – Preu de Mercat: S'informa amb aquest nivell quan el valor raonable s'ha obtingut directament, sense modificacions ni ajustos, d'un mercat actiu al que el Banc té accés directe.

- Nivell 2 – Model de Valoració de Mercat : S'informa amb aquest nivell quan el valor raonable no s'ha obtingut directament, sense modificacions ni ajustos, d'un mercat actiu al que el Banc tingui accés directe; però utilitzant inputs de valoració observables i que no depenen d'estimacions pròpies.
- Nivell 3 – Model de Valoració Propi: S'informa amb aquest nivell quan el valor raonable no s'ha obtingut directament, sense modificacions ni ajustos, d'un mercat actiu al que el Banc tingui accés directe; sinó utilitzant estimacions i inputs de valoració propis i no observables.

6.3.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos

El Consell d'Administració, a través de la Comissió de Riscos i Seguiment, assigna al Comitè d'Actius i Passius (COAP) les funcions descrites anteriorment en aquest document.

Les posicions permanents en renda variable que es mantenen en cartera són aprovades expressament pel Consell d'Administració.

La gestió de riscos de mercat és una facultat assignada expressament al Departament de Tresoreria i Mercat de Capitals, en tant que té les funcions de *Front Office*, és a dir, té la capacitat per a accedir directament als mercats i pot realitzar operacions dins dels límits establerts.

L'entrada de noves operacions en la cartera de negociació del Banc que són generadores de risc de mercat requereix l'autorització individual i expressa de totes elles, que queda recollida en document escrit i que es ratificada pel COAP i informada a Consell d'Administració.

Per tal de vetllar pel compliment dels requeriments legals, el Comitè de Governança de Producte és el responsable últim de la gestió del procés d'aprovació i distribució dels productes bancaris.

La segona línia de l'Entitat participa directament en aquest procés de gestió dels risc de mercat.

6.4 Risc operacional

6.4.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació

La gestió del risc operacional de BSA es duu a terme segons l'establert a la **Política de risc operacional del Grup BancSabadell d'Andorra** aprovada pel Consell d'Administració i actualitzada com a mínim anyalment.

El Grup presta una especial atenció a aquest tipus de risc i té establert un procediment específic per a la seva gestió que cobreix la seva identificació, comunicació, anàlisi i presa de mesures correctores que puguin mitigar o evitar la repetició de casuístiques. Aquest procediment s'activa cada vegada que s'identifica un risc operacional en alguna de les oficines o departaments del Grup, i permet recollir informació històrica sobre els casos succeïts i el seu impacte.

Tots els riscos operacionals es reporten al Comitè d'Auditoria i Control. Paral·lelament, en el marc del Comitè de Seguretat se segueixen diversos indicadors de risc tecnològic. Ambdós Comitès reporten periòdicament a la Comissió d'Auditoria i Control.

6.4.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos

L'estructura de govern per a la gestió i control del risc operacional es fonamenta en la implicació directa dels òrgans de govern del Grup, inspirant-se en el model corporatiu de les tres línies de defensa i amb una clara assignació de rols i responsabilitats.

En aquest sentit, la màxima responsabilitat en la gestió del risc operacional del Grup - delegada a la Comissió d'Auditoria i Control i al Comitè d'Auditoria i Control - recau en el Consell d'Administració i en el Comitè de Direcció.

Alhora, tot empleat del Grup és responsable de l'eficàcia de la gestió del risc operacional en les seves activitats i del *reporting* puntual al nivell jeràrquic que li correspongui de qualsevol esdeveniment de risc operacional del qual tingui coneixement.

La gestió efectiva del risc operacional està descentralitzada en els diferents gestors de processos que abasten tota l'organització.

El Departament de Control Intern té la responsabilitat sobre la gestió dels riscos operacionals duent a terme les següents funcions:

- Anàlisi i identificació dels punts de risc detectats a partir de la revisió de processos i dels riscos operacionals produïts i/o potencials.
- Conjuntament amb la unitat afectada, proposta de les mesures correctores necessàries per mitigar o eliminar el risc.
- Establiment de les mesures de control escaients per a garantir que el risc està degudament mitigat o eliminat.
- Reportar periòdicament al Comitè d'Auditoria i Control.

Al mateix temps es verifica que per als processos identificats de criticitat elevada davant una falta de servei s'hagin definit i implantat plans de continuïtat de negoci específics. Sobre els riscos identificats es considera qualitativament l'impacte reputacional que podria suposar l'esdeveniment d'algun d'aquests riscos.

El Comitè d'Auditoria i Control supervisa la gestió duta a terme del risc operacional en general i estableix les polítiques a seguir en aquest àmbit. L'Alta Direcció s'implica directament i de manera efectiva en la gestió d'aquest risc així com el Consell d'Administració que fixa l'estratègia a seguir mitjançant l'aprovació del RAS.

Complementàriament, i com a mesura preventiva de caràcter general, el Grup disposa d'un mapa de riscos que engloba aquells processos de negoci més rellevants susceptibles de generar riscos operacionals. Aquest mapa identifica els punts de risc potencial atorgant un grau de severitat que permet donar-hi prioritat a fi d'establir les millores a les mesures de control ja establertes.

6.5 Risc de compliment normatiu, legal i regulatori

6.5.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació

La gestió del risc de compliment normatiu, legal i regulatori de BSA es duu a terme segons l'establert a la **Política de compliment normatiu del Grup BancSabadell d'Andorra** aprovada pel Consell d'Administració i actualitzada com a mínim anyalment.

La repercussió directa d'incompliments normatius i la pèrdua d'imatge davant dels clients del Grup, del Regulator així com del mercat, fa cada cop més necessari gestionar aquest risc.

Amb aquest motiu el Grup disposa del Departament de Compliment Normatiu que té com a missió impulsar i procurar els nivells més alts de compliment de la legislació i regulacions vigents així com l'ètica professional dins el Grup, minimitzar la possibilitat que es produeixi un incompliment i assegurar que els que es puguin produir s'identifiquin, es reportin i se solucionin amb la diligència deguda adoptant-se les mesures preventives oportunes, si no n'hi hagués.

Entre d'altres, aquest Departament vetlla per l'estricta compliment dels aspectes següents:

- Codis ètics del Grup.
- Polítiques i procediments adoptats i, molt especialment, la **Política d'Acceptació de Clients**, amb èmfasi especial en la verificació de l'activitat econòmica i coherència dels fluxos econòmics.

- Prevenció del blanqueig i del finançament del terrorisme duent a terme una revisió detallada de tots els clients i potencials clients a fi i efecte de procedir, si escau, a comunicar a la Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND) qualsevol potencial operació sospitosa.
- Protecció de l'inversor mitjançant el compliment del marc legal vigent a Andorra en aquesta matèria.
- Prohibició de dur a terme pràctiques d'abús de mercat.

Per a dur a terme aquestes funcions, el Grup actua mitjançant diferents mecanismes:

- Tecnologia: integrant dins del sistema informàtic totes aquelles regles i controls que ajudin a la detecció prèvia de possibles operacions problemàtiques.
- Formació: duent a terme programes de formació específics per a tot el personal i programes especialitzats i homologats per les persones del Departament de Compliment Normatiu.
- Normativa: establint uns procediments clars i concrets per a què les persones sàpigui com actuar en cada cas que se'ls pugui plantejar.
- Canals de comunicació: mitjançant sistemes àgils per a comunicar qualsevol incidència o operació sospitosa.
- Control i seguiment: duent a terme el seguiment de l'adequat compliment de les disposicions legals i dels procediments interns adoptats per part de tot el personal del Grup.
- Jurídic: fent un seguiment continuat de les novetats legislatives que afectin qualsevol dels àmbits de responsabilitat de compliment normatiu.

Aquest Departament reporta directament a la Direcció General i a la Comissió d'Auditoria i Control, mantenint una relació fluïda i constant amb la UIFAND com a òrgan supervisor en matèria de blanqueig i finançament del terrorisme.

6.5.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos

Els òrgans implicats en aquesta política són els següents:

- Consell d'Administració: fixa el nivell de tolerància al risc de Compliment normatiu, en supervisa la seva gestió i control. Estableix la funció de Compliment Normatiu, aprova les polítiques i procediments relatius a la identificació, avaluació, seguiment i notificació d'aquest risc. En nomena el Director prèvia proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

- Comissió d'Auditoria i Control: supervisa l'eficàcia del control intern i els sistemes de gestió de riscos. Supervisa la funció de Compliment Normatiu, assegurant que s'executa allò definit pel Consell d'Administració. Assessora el Consell d'Administració en el seguiment i control d'aquest risc. Aprova el Pla de compliment normatiu.
- Comitè de Compliment Normatiu: supervisa l'adequació de la identificació, control i gestió del risc de Compliment Normatiu.
- Comitè de Seguiment Normatiu: vetlla pel compliment de tota la normativa vigent – especialment la de nova publicació-, ja sigui legislativa o de caràcter regulatori. Les seves conclusions són elevades al Consell d'Administració a través de la Comissió d'Auditoria i Control.
- Comitè d'Ètica Corporativa: promou el comportament ètic en tota l'organització per assegurar els principis d'actuació recollits al **Codi de Conducta**, al **Reglament intern de conducta en l'àmbit del mercat de valors** i la **Política General de Conflictes d'Interès**. Rep i tramita les denúncies i comunicacions per infraccions internes.
- Comitè de Prevenció de Blanqueig: responsable de l'aplicació de la **Política d'acceptació de clients** i dels Procediments de prevenció del blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme. Analitza, controla i comunica a la UIFAND tota la informació relativa a les operacions o fets susceptibles d'estar relacionats amb el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

És funció del Departament de Compliment Normatiu fer el seguiment d'aquest risc el qual és reportat amb periodicitat mensual al Comitè de Prevenció de Blanqueig traslladant-se al Comitè de Riscos qualsevol risc rellevant que es posés de manifest al respecte.

7. Capital

7.1 Política de riscos: límits, diversificació i mitigació

La gestió del risc de capital i solvència de BSA queda establerta en la **Política de Gestió de Capital del Grup BancSabadell d'Andorra** aprovada pel Consell d'Administració actualitzada com a mínim anyalment. Es basa, entre d'altres, en els principis següents:

- L'autonomia del capital: El Banc ha d'estar dotat del capital requerit per desenvolupar autònomament la seva activitat i atendre les exigències regulatòries.

- Fortalesa de capital: Amb independència de la necessitat d'operar amb un nivell adequat de recursos propis (capital disponible) per complir amb els requeriments legals, s'haurà d'assegurar la seva adequada composició, promovent l'elecció d'elements computables de la màxima qualitat possible (en funció de la seva capacitat per absorbir pèrdues, la permanència en el temps en l'estat de situació financera de l'Entitat i la prelación en l'ordenament dels pagaments) de cara a garantir la seva estabilitat i recolzar l'estratègia de creixement sostingut del Grup.
- Conservació del capital: El capital és un recurs que haurà de ser utilitzat de la manera més eficient possible donat el seu elevat cost de generació via orgànica. En aquest sentit el Banc ha de tenir mecanismes de seguiment permanent que assegurin l'optimització del consum de capital.
- Gestió prudent: La gestió de capital es fonamenta en garantir la solvència de l'Entitat sense perdre el focus en la rendibilitat del capital invertit. Aquesta gestió ha de recolzar-se en objectius de capital coherents amb el perfil de risc de l'Entitat.

Els principis de gestió i control són la fixació d'objectius de capital i la formalització del seguiment i control de la gestió del capital.

El Grup, d'acord amb els seus requeriments regulatoris i les seves necessitats internes, porta a terme un mesurament dels nivells de capital des de múltiples perspectives, per tal de detectar possibles necessitats que es puguin derivar de requeriments actuals o que previsiblement siguin d'aplicació en el futur. Es realitza una mesura estàtica i una mesura dinàmica.

Per a la determinació dels diferents requeriments de capital s'han aplicat els mètodes exposats a continuació:

- Pel que fa a l'avaluació del risc de crèdit: s'ha seguit el mètode estàndard establert en el Capítol 2 del Títol 2 de la Part 3a del *Reglament 575/2013 del Parlament Europeu i del Consell* (CRR) amb els matisos previstos en la seva transposició al marc legal vigent a Andorra. Com a tècnica de mitigació del risc s'ha seguit el mètode simple al llarg del 2019.
- Pel que fa a l'avaluació del risc de mercat i, especialment en relació amb l'avaluació del risc general: s'ha efectuat el càlcul en funció del venciment dels títols de renda fixa;
- Pel que fa a l'avaluació del risc operacional: s'ha seguit el mètode de l'indicador bàsic;

- Pel que fa a l'avaluació del risc de contrapart: s'ha seguit el mètode de la valoració de la posició a preus de mercat; i
- Pel que fa a l'avaluació del risc d'ajust de valoració del crèdit: s'ha seguit el mètode estàndard.

Com a agències externes de qualificació creditícia (o ECAIs en anglès) el Banc considera les següents: S & P, Moody's, Fitch.

A efectes del càlcul dels requeriments de capital per risc de crèdit o de mercat s'utilitzen aquestes agències com a base per a la determinació de la ponderació a aplicar en cada cas.

7.2 Organització de la funció de riscos, facultats, responsabilitats i delegacions. Funció de control de riscos. Informes de la funció de riscos

La gestió del capital és un aspecte fonamental per al Grup BSA. Per això, la implicació dels òrgans de govern del Grup en la gestió es realitza al més alt nivell en tots aquells aspectes relatius a la solvència del Grup en els quals també participa la segona línia de l'Entitat.

- Consell d'Administració: Com a màxim òrgan de decisió del Banc, la seva funció és la d'aprovar formalment els principis i polítiques de capital que el regeixin. De la mateixa manera, ha d'aprovar totes les decisions no delegades en òrgans de menor rang, relacionades amb capital, com a concessió d'operacions d'elevat import.
- Comissió de Riscos i Seguiment: Coordina la direcció executiva del Banc, adoptant a aquest efecte les atribucions que els haguessin estat atorgades pel Consell d'Administració.
- Comitè de Riscos: Supervisa la gestió de tots els riscos rellevants de Grup. És el responsable de l'aprovació, amb periodicitat trimestral, de l'estimació dels requeriments de capital del Grup sent Direcció Financera la responsable de l'elaboració del *reporting* intern i extern associat a aquest càlcul i Intervenció General la responsable de la seva validació mensualment. Dita informació és traslladada periòdicament a la Comissió de Riscos i Seguiment qui a la vegada la reporta al Consell. Dit Comitè té atribuïdes les responsabilitats de la supervisió, autorització i valoració de tots els aspectes relatius al capital i a la solvència del Banc i és responsable de la comunicació a Direcció General de tots els aspectes rellevants de la seva activitat relacionada amb la gestió i assignació del capital.

7.3 de risc a nivell de capital

La solvència es defineix com la capacitat del Banc per a fer front a les seves obligacions i continuar amb la seva activitat ordinària davant eventuais pèrdues derivades de la materialització dels riscos assumits, ja siguin de crèdit, de mercat o operacionals.

Tenint en compte que el 100% dels recursos propis de què disposa BSA són de primera categoria, les principals xifres de capital i solvència a tancament del 2019 i 2018 són les següents:

(Milers d'euros)	Fasejat		Fully-loaded	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
CET1 (Capital de nivell 1 ordinari - <i>Common Equity Tier 1</i>)	89.727,56	79.265,35	85.802,31	74.911,34
Capital de nivell 1 (<i>Tier 1</i>)	89.727,56	79.265,35	85.802,31	74.911,34
Capital regulatori total (Capital de nivell 1 + Capital de nivell 2)	89.727,56	79.265,35	85.802,31	74.911,34
Ràtio CET1	22,07%	21,83%	21,11%	20,63%
Ràtio <i>Tier1</i>	22,07%	21,83%	21,11%	20,63%
Ràtio de capital total	22,07%	21,83%	21,11%	20,63%
Actius Ponderats per Risc (APRs)	406.537,3	363.154,6	406.537,3	363.154,6
Ràtio de palanquejament	10,39%	10,38%	9,93%	9,8%

7.4 Conciliació dels Fons Propis comptables versus regulatoris

Es detallen a continuació les diferències existents entre els Fons Propis identificats comptablement i els regulatoris:

(Milers d'euros)	Fons Propis comptables	Fons Propis fasejats regulatoris	Diferències
Capital	30.069	30.069	-
Prima d'emissió	-	-	-
Instruments de capital emesos diferents del capital	-	-	-
Altre resultat global acumulat	669	669	-
Altres reserves	50.881	45.306	5.575
Altres filtres prudencials	-	(81)	81
Altres ajustaments transitoris	-	3.925	(3.925)
(-) Altres actius intangibles	-	(320)	320
(-) Accions pròpies	(833)	-	(833)
Resultats atribuïbles als propietaris de la dominant	10.375	10.160	215
(-) Dividends a compte	-	-	-
Interessos minoritaris [participacions no dominants]	-	-	-
Capital de nivell 1 ordinari	91.161	89.728	1.433
Capital de nivell 1 addicional	-	-	-
Capital de nivell 1	91.161	89.728	1.433
Capital de nivell 2	-	-	-
Total capital	91.161	89.728	1.433

Les principals diferències són degudes a:

- Pel que fa a la partida de reserves: La principal diferència és deguda al fet de no considerar en els Fons Propis regulatoris les reserves assignades a la cobertura del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits (FAGADI) i a la cobertura del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions (SAGI).
- Pel que fa a la partida "Altres filtres prudencials": S'inclouen els ajustos en Fons Propis regulatoris produïts per l'aplicació de l'article 29 de la Llei 35/2018.
- Pel que fa a la partida "Altres ajustaments transitoris": S'inclouen principalment els ajustos transitoris previstos en la Disposició Transitòria Vuitena del Reglament relacionada amb la Introducció de la NIIF 9.
- Pel que fa a la partida "Altres actius intangibles": S'inclouen les deduccions permeses per l'article 30 de la Llei 35/2018 a nivell del capital de nivell 1 ordinari en relació amb actius intangibles així com per la Disposició Transitòria Tercera.

- Pel que fa a la partida “(-) Accions pròpies”: La diferència és deguda al fet que el consolidat reservat no inclou la deducció de les accions pròpies del Banc en mans de l'Asseguradora del Grup atès que aquesta participada es consolida pel mètode de la participació en el consolidat reservat (mentre que ho és pel mètode d'integració global en el consolidat públic).
- Finalment pel que fa a la partida “Resultats atribuïbles als propietaris de la dominant”: Només es tenen en compte en els Fons Propis regulatoris els resultats auditats individuals atès que són els que poden ser afectats a reserves.

7.5 Requeriments de recursos propis

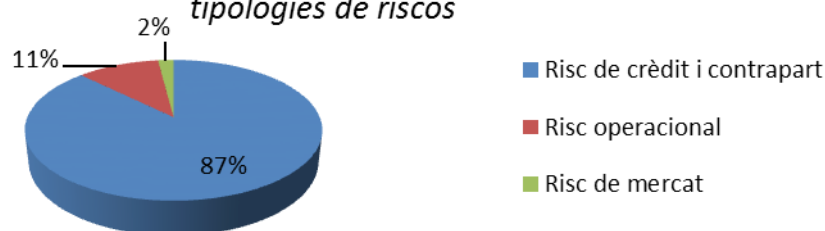
A continuació es presenta un resum de l'evolució dels actius ponderats per risc i dels requeriments de recursos propis agrupats per tipologia de risc.

(Milers d'euros)	31/12/2019		31/12/2018	
	Actius ponderats per risc (APRs)	Requeriments de capital (1)	Actius ponderats per risc (APRs)	Requeriments de capital (1)
Risc de crèdit i contrapart (2)	354.941	28.395	290.903	23.272
Risc operacional	43.368	3.469	46.555	3.724
Risc de mercat	8.228	658	25.697	2.056
Total	406.537	32.523	363.155	29.052

(1) Calculat com el 8% dels APRs

(2) Inclou CVA

Distribució de l'exposició original del Banc a les diferents tipologies de riscos

En el següent quadre es detalla la informació relativa als requeriments de recursos propis per tipologies de risc i diferents categories d'exposició regulatòries.

(Milers d'euros)	Actius ponderats per risc (APRs)	Requeriments de capital
Risc de crèdit (mètode estàndard)	349.915	27.993
Administracions centrals o bancs centrals	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	-	-
Ens del sector públic	-	-
Exposicions en front d'Entitats	102.849	8.228
Exposicions a empreses	55.006	4.400
Exposicions a minoristes	40.082	3.207
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles	64.485	5.159
Exposicions en situació d'impagament	3.586	287
Elements associats a riscos especialment elevats	35.629	2.850
Exposicions en forma de participacions o accions en OIC	-	-
Renda variable	611	49
Altres	47.667	3.813
Risc de la cartera de negociació	8.228	658
Risc de posició (mètode estàndard)	8.228	658
Grans riscos	-	-
Risc de canvi (mètode estàndard)	-	-
Risc de liquidació	-	-
Risc de matèries primeres	-	-
Risc operacional (indicador bàsic)	43.368	3.469
Risc per ajustos de valoració (CVA)	2.082	167
Altres riscos (Risc de contrapart)	2.943	235
Total	406.537	32.523

7.6 Procés d'autoavaluació de capital

7.6.1 Pilar II – Procés de revisió supervisora

L'objectiu dels processos relacionats amb el Pilar II és el de reforçar el vincle entre el perfil de riscos d'una Entitat, la seva gestió del risc, els seus sistemes de mitigació del mateix i la seva planificació de capital. El Pilar II es desenvolupa en base a dos elements clau:

- Procés d'avaluació de l'adequació de capital intern (també anomenat PAC o ICAAP - *Internal Capital Adequacy Assessment Process*). Aquest element es dirigeix a les Entitats per tal que les mateixes estableixin processos i estratègies complets, efectius i sòlids que permetin avaluar i mantenir els recursos propis necessaris, i la seva composició, d'acord amb el seu perfil de riscos, així com un marc de control intern i de govern robust.
- Procés de revisió supervisora (també anomenat SREP - *Supervisory Review and Evaluation Process*). Aquest element engloba els processos duts a terme pel supervisor per tal d'assegurar que les Entitats disposen de processos, estratègies, mecanismes, capital i liquiditat adequats per a assegurar una sòlida gestió i cobertura dels riscos als quals es troben exposades, incloent els riscos que puguin sorgir fruit d'un exercici d'estrès, o els que puguin exposar l'Entitat al sistema financer.

El resultat del procés SREP, de què l'Informe d'Autoavaluació de Capital i la Liquiditat (IACL) aprovat pel Consell d'Administració n'és un input, estableix des d'una òptica supervisora els requeriments mínims prudencials de capital aplicables a cada Entitat. En aquest procés es poden definir requeriments addicionals als fixats en el Pilar I (que estableix l'article 46 de la Llei 35/2018). Aquests requeriments per Pilar II es divideixen en dues classes:

- El Pilar II *Requirement* (Pilar 2R), que té com a finalitat cobrir els riscos que afecten l'Entitat i que no es troben adequadament o prou coberts pel Pilar I. Aquest requeriment és d'obligat compliment.
- El Pilar II *Guidance* (Pilar 2G), que té com a objecte cobrir el deteriorament que pot patir la solvència de l'Entitat en una situació adversa, més enllà del coixí de conservació de capital. El seu compliment no és estrictament vinculant en el sentit que un incompliment no activa mesures automàtiques per part de l'Autoritat supervisora. No obstant això, aquesta Autoritat realitza un seguiment de l'acompliment d'aquest requeriment, i davant la seva inobservança podria sol·licitar els plans d'acció necessaris per a recuperar aquest nivell, així com establir mesures addicionals de control.

Amb l'entrada en vigor al 2019 la *Llei 35/2018* i el Reglament que la desenvolupa, aquest ha estat el primer exercici en què BSA ha tramès a l'AFA l'Informe d'Autoavaluació de Capital i Liquiditat que recull el Procés d'avaluació de l'adequació de capital intern.

Durant l'any 2019 no s'ha exigint al Grup BancSabadell d'Andorra el manteniment de requeriments addicionals de capital situant-se per tant la ràtio mínima de Common Equity Tier 1 (CET1 *phase-in*) al 4,5% i una ràtio de capital total *phase-in* mínima al 8%.

7.6.2 Procés PAC a BancSabadell d'Andorra

Com comentat, el Grup BancSabadell d'Andorra elabora l'IACLen base consolidada, amb l'objectiu de realitzar una avaluació completa dels riscos assumits pel Grup i generar una valoració omnicomprendiva, i també prospectiva, de l'adequació dels nivells de capital.

El PAC es desenvolupa sota un marc de govern sòlid, amb una elevada implicació de l'Alta Direcció, sent el Consell d'Administració el màxim responsable per a la seva revisió i aprovació. El PAC es contempla com una eina complementària al Pilar 1 de Basilea (capital regulatori) en què s'analitza en primera instància el model de negoci del Grup, dins del seu context econòmic, financer i normatiu, i la seva sostenibilitat i viabilitat a curt i mitjà termini. El model de negoci del Grup porta associada l'assumpció de riscos i, per tant, la definició d'un perfil de risc. En aquest sentit, com a part del PAC es realitza una identificació dels riscos materials derivats de l'activitat del Grup i una autovaloració sobre el que suposen el risc inherent i residual després de considerar els sistemes de govern, gestió i control dels riscos.

A partir de l'inventari de riscos materials del Grup i la seva gestió, s'estableix una avaluació quantitativa global del capital necessari sota mètodes interns (Capital Econòmic), l'abast dels quals supera els riscos coberts pel Pilar 1.

Adicionalment, en el PAC, es realitzen anàlisis prospectives a un horitzó temporal de tres anys. Aquestes anàlisis es realitzen sota un escenari econòmic base, però també sota escenaris adversos plausibles encara que poc probables (*stress test*), que siguin rellevants per al Grup i que, per tant, reflecteixin situacions adverses que puguin tenir un impacte particular en el Grup. La projecció base inclou els plans de negoci i financers del Grup.

Aquests exercicis de projecció es realitzen amb l'objectiu de verificar si l'evolució del negoci, el risc i el compte de resultats davant possibles escenaris adversos poden posar en risc la solvència del Grup segons els recursos propis disponibles, o el compliment del Grup amb la predisposició al risc definida (RAS). Com a resultat d'aquests exercicis es poden detectar debilitats i proposar, si cal, plans d'actuació que mitiguin els riscos identificats.

Els exercicis d'anàlisi prospectiva sota escenaris adversos es complementen amb exercicis de *Reverse Stress Testing* en els quals s'identifiquen aspectes idiosincràtics del Grup que poden suposar un risc rellevant per a la solvència del mateix en cas de materialitzar-se.

7.6.3 Capital econòmic

En el desenvolupament del PAC cobra especial importància l'avaluació dels riscos assumits, més enllà dels riscos de Pilar 1, per a assegurar que es disposa de suficient capital intern per a absorbir les pèrdues inesperades que es puguin derivar dels mateixos (Capital Econòmic). En aquest sentit, el Grup compta amb les eines necessàries per a avaluar tots aquells riscos rellevants assumits, el que inclou els riscos de Pilar 1, altres aspectes relacionats amb els riscos Pilar 1 no adequadament contemplats en el marc regulador (com per exemple el risc de concentració en exposicions creditícies) i també altres riscos no contemplats al Pilar 1. S'exclou del càlcul de capital econòmic el risc de liquiditat, per considerar que el mateix no s'ha de gestionar ni mesurar-se sota un enfocament de solvència.

El nivell intern de solvència s'estableix mitjançant el contrast dels requeriments de capital intern i els recursos interns computables que inclouen el CET1. El Grup BancSabadell d'Andorra no ha identificat dèficits de capital sobre la base de la perspectiva econòmica, o interna.

7.7 Coixins de capital

D'acord amb la normativa de referència, les Entitats de crèdit han de complir en tot moment amb el seu requisit específic combinat dels diferents coixins de capital (detallats en els següents punts) exigibles sobre el capital ordinari de nivell 1.

7.7.1 Coixí de conservació de capital

D'aplicació obligatòria per a totes les Entitats, el seu objectiu és que dites Entitats acumulin prou capital en períodes de creixement econòmic per a absorbir hipotètiques pèrdues en moments de més estrès.

7.7.2 Coixí anticíclic específic

Busca mitigar o prevenir riscos de naturalesa cíclica causats pel creixement excessiu del crèdit a nivell agregat. Aquest coixí de capital acumulat durant períodes expansius té com a objectiu reforçar la solvència bancària i suavitzar el cicle creditici, oferint eines de mitigació durant períodes de recessió.

7.7.3 Coixí sistèmic

Recull dos possibles motius de requisits addicionals de capital: per riscos sistèmics o per la consideració d'una Entitat com sistèmica. En cas de coexistència d'ambdós tipus de requisits, aplica el que comporti una exigència més elevada.

Al 2019 va entrar en vigor la Llei 35/2018 i el Reglament que desenvolupa referida norma i va establir la implantació progressiva i escalada dels referits coixins de capital preveient-se la seva aplicació al 2020 pel que fa al coixí per a riscos sistèmics i al 2021 pel que fa a la resta de coixins.

Per tant, el nivell exigít per al 2019 de requisít adicional de recursos propis fruit de l'aplicació dels diferents coixins previstos per la norma és del 0%.

8. Palanquejament

La *Llei 35/2018* i el Reglament que la desenvolupa defineix Palanquejament com "la quantia relativa dels actius, obligacions fora de balanç i obligacions contingents de pagar, lliurar o aportar garanties, incloses les obligacions derivades de finançament rebuda, compromisos adquirits, contractes de derivats o pactes de recompra d'una Entitat, però excloses les obligacions que només puguin executar-se durant la liquidació d'una Entitat, en comparació amb els Fons Propis de l'Entitat".

Adicionalment, defineix el risc de palanquejament excessiu com "el risc resultant de la vulnerabilitat d'una Entitat a causa d'un palanquejament o un apalancament contingent que pogués requerir mesures correctores imprevistes del seu pla de negoci, entre elles una venda d'urgència d'actius capaç d'ocasionar pèrdues o ajustos de valoració dels actius restants".

La ràtio de palanquejament (*Leverage Ràtio*) pretén reforçar els requeriments de capital amb una mesura complementària desvinculada del nivell de risc. Es defineix com el quocient entre els recursos propis computables de nivell 1 (Tier 1) i l'exposició.

La ràtio de palanquejament, en la seva mesura més restrictiva *fully loaded*, forma part del marc d'indicadors quantitativus que estableix el RAS de BSA com a mètrica de primer nivell de cara a garantir que la ràtio superi amb comoditat els nivells mínims regulatoris exigits a través del seguiment continu tant de l'exposició com dels recursos propis disponibles de l'Entitat. Dins d'aquest marc, el Grup ha establert límits i diferents mesures operatives per a aquesta ràtio que permeten garantir que el palanquejament es manté en uns nivells de risc tolerables consistents amb un creixement sostenible del balanç del Grup i lluny dels nivells mínims que es podrien considerar de risc.

Les estimacions d'aquesta ràtio, la seva evolució i comparació amb les diferents mesures operatives formen part del seguiment i *reporting* que amb caràcter mensual s'informa a diversos Comitès del Banc.

El control del risc de palanquejament excessiu es duu a terme mitjançant una gestió anticipatòria i dinàmica de la ràtio de palanquejament. Addicionalment al propi seguiment de la ràtio de palanquejament dins del RAS, el Grup disposa de mètriques addicionals per complementar la gestió i el seguiment del risc de palanquejament excessiu, que permeten conèixer els venciments temporals, els tipus de càrrega i els moviments dels actius col·lateralitzat com podrien ser el NSFR (*Net Stable Funding Ratio*).

A efectes de l'establert en la Disposició Transitòria Trenta-unena, el Banc utilitza com a mesura de capital el capital de nivell 1.

Al llarg del 2019 la ràtio de palanquejament s'ha mantingut àmpliament per sobre del 3% requerit internacionalment passant del 10,38% al 10,39% (ràtio fasejada) i del 9,8% al 9,93% (Ràtio *Fully-Loaded*).

Han propiciat aquest augment:

- L'increment del Tier 1 provinent principalment dels resultats generats al 2019 i no distribuïts.
- L'increment de les exposicions considerades en la ràtio de palanquejament motivades per les evolucions de l'actiu de l'estat de situació financera durant dit període.

A continuació es facilita la conciliació de la mesura de l'exposició total amb la informació rellevant que contenen els estats financers públics a 31 de desembre del 2019:

(Milers d'euros)	Import
Actiu total segons els estats financers públics	864.873
Ajust per societats que es consoliden comptablement però que queden fora de l'àmbit de consolidació reglamentària	-49.173
Ajust per instruments financers derivats	3.935
Ajust per partides de fora balanç	25.042
Altres ajustos	19.254
Total de l'exposició corresponent a la ràtio d'apalancament	863.930

9. Perfil de risc

Tal com comentat, la gestió del risc a BSA es duu a terme segons l'establert a les diferents polítiques de gestió de riscos del Grup BancSabadell d'Andorra aprovades pel Consell d'Administració i actualitzades com a mínim anyalment.

Es recullen a continuació els aspectes més rellevants del perfil de risc del Grup.

9.1 Risc de crèdit

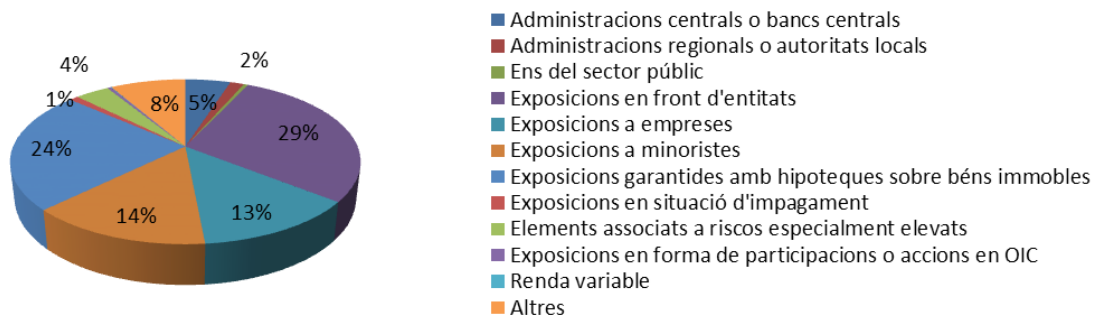
L'exposició del Banc al risc de crèdit presenta un perfil de risc mig.

El càlcul dels requeriments de capital associat a aquest risc s'efectua d'acord amb les disposicions establertes en la *Llei 35/2018* i els reglaments que la desenvolupen les quals tenen en compte, entre d'altres, les diferents contraparts amb les quals opera el Banc i amb les quals contreu aquest risc (mètode estàndard).

S'exposa a continuació l'exposició creditícia original inclosa en cada segment identificat per la norma així com els consums d'Actius Ponderats per Risc (APRs) en cada cas, a tancament del 2019.

(Milers d'euros)	Exposició original	%	APRs	%	Valor mitjà de les exposicions
Administracions centrals o bancs centrals	46.139	5,00%	-	-	43.691
Administracions regionals o autoritats locals	14.209	1,54%	-	-	15.120
Ens del sector públic	4.425	0,48%	-	-	4.537
Exposicions en front d'Entitats	263.568	28,54%	102.849	29,39%	253.134
Exposicions a empreses	118.962	12,88%	55.006	15,72%	99.216
Exposicions a minoristes	131.584	14,25%	40.082	11,45%	136.132
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles	219.584	23,78%	64.485	18,43%	202.474
Exposicions en situació d'impagament	9.034	0,98%	3.586	1,02%	12.597
Elements associats a riscos especialment elevats	34.530	3,74%	35.629	10,18%	34.897
Exposicions en forma de participacions o accions en OIC	3.840	0,42%	-	-	3.275
Renda variable	611	0,07%	611	0,17%	644
Altres	76.877	8,33%	47.667	13,62%	73.700
Total	923.363	100,00%	349.915	100,00%	879.416

Distribució de l'exposició original al risc de crèdit a tancament 2019

Distribució del consum per risc de crèdit a tancament 2019

BSA calcula els esmentats requeriments de capital seguint el principi general de prudència i no considera com a garanties admissibles aquelles que no superin el procés de revisió del Departament de Risc Creditici i no estiguin degudament documentades.

S'exposa a continuació el desglossament de les exposicions originals per categoria d'exposició tot especificant l'exposició a les PIMEs a tancament 2019.

(Milers d'euros)	Exposició original	De la qual: PIMEs	APRs previ factor d'ajuda a PIMEs	APRs post factor d'ajuda a PIMEs	Requeriments de capital
Administracions centrals o bancs centrals	46.139	-	-	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	14.209	-	-	-	-
Ens del sector públic	4.425	-	-	-	-
Exposicions en front d'Entitats	263.568	-	102.849	102.849	8.228
Exposicions a empreses	118.962	46.069	62.648	55.006	4.400
Exposicions a minoristes	131.584	130.972	52.531	40.082	3.207
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles	219.584	219.584	84.637	64.485	5.159
Exposicions en situació d'impagament	9.034	-	3.586	3.586	287
Elements associats a riscos especialment elevats	34.530	-	35.629	35.629	2.850
Exposicions en forma de participacions o accions en OIC	3.840	-	-	-	-
Renda variable	611	-	611	611	49
Altres	76.877	-	47.667	47.667	3.813
Total	923.363	396.626	390.159	349.915	27.993

A continuació es mostra la distribució geogràfica de les exposicions originals, desglossada per categories d'exposició a tancament del 2019:

(Milers d'euros)	Andorra	Unió Europea	Resta	Total
Administracions centrals o bancs centrals	35.919	10.220	-	46.139
Administracions regionals o autoritats locals	14.209	-	-	14.209
Ens del sector públic	4.425	-	-	4.425
Exposicions en front d'Entitats	307	132.487	130.774	263.568
Exposicions a empreses	43.929	47.641	27.392	118.962
Exposicions a minoristes	119.275	8.092	4.218	131.584
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles	213.964	5.486	133	219.583
Exposicions en situació d'impagament	8.386	647	-	9.034
Elements associats a riscos especialment elevats	34.530	-	-	34.530
Exposicions en forma de participacions o accions en OIC	3.840	-	-	3.840
Renda variable	611	-	-	611
Altres	76.877	-	-	76.877
Total	556.272	204.573	162.517	923.362

El desglossament per venciment residual de totes les exposicions originals per categoria d'exposició a tancament del 2019 és el següent:

(Milers d'euros)	Inferior a 1 any	Entre 1 i 5 anys	Superior a 5 anys	Total
Administracions centrals o bancs centrals	12.606	28.562	4.970	46.139
Administracions regionals o autoritats locals	1.257	1.303	11.649	14.209
Ens del sector públic	1.865	-	2.560	4.425
Exposicions en front d'Entitats	100.736	156.962	5.871	263.568
Exposicions a empreses	62.057	40.444	16.461	118.962
Exposicions a minoristes	61.099	48.021	22.464	131.584
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles	15.058	26.534	177.991	219.584
Exposicions en situació d'impagament	5.030	381	3.622	9.034
Elements associats a riscos especialment elevats	19.893	8.121	6.516	34.530
Exposicions en forma de participacions o accions en OIC	2.210	610	1.020	3.840
Renda variable	611	-	-	611
Altres	76.877	-	-	76.877
Total	359.300	310.937	253.125	923.363

Els valors d'exposició, abans i després de la mitigació del risc de crèdit, associats a cada nivell de qualitat creditícia a 31 de desembre del 2019 es el següent:

(Milers d'euros)	Exposició original	Exposició post mitigació
Ponderació del risc al 0%	93.983	93.874
Ponderació del risc al 20%	120.402	120.361
Ponderació del risc al 35%	136.110	130.863
Ponderació del risc al 50%	256.429	251.583
Ponderació del risc al 75%	135.946	85.355
Ponderació del risc al 100%	145.818	109.369
Ponderació del risc al 150%	34.636	23.823
Ponderació del risc al 250%	38	38
Total exposures	923.363	815.265

Així mateix, tot seguit es mostra el detall de totes les exposicions originals, desglossant les que es troben en situació de dubtós (incloses les exposicions en fase de cura) de la resta amb el corresponent detall dels ajustos per risc de crèdit específic a tancament del 2019. Destacar que no hi han ajustos per risc de crèdit general i que els ajustos per risc específic informats inclouen l'efecte de l'aplicació de la Disposició Transitòria vuitena del Reglament de la *Llei 35/2018* corresponent a la introducció de la NIIF 9.

(Milers d'euros)	Exposició original		Nous dubtosos del període	Ajustos per risc de crèdit específic	Fallits	Valor de l'exposició ajustada	APRs pre factor d'ajuda a PIMES	APRs post factor d'ajuda a PIMES	
	De la qual partides dubtoses	De la qual partides moroses							
Administracions centrals o bancs centrals	46.139	-	-	-	38	-	45.605	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	14.209	-	-	-	57	-	13.193	-	-
Ens del sector públic	4.425	-	-	-	15	-	3.564	-	-
Exposicions en front d'Entitats	263.568	-	-	-	218	-	262.522	102.849	102.849
Exposicions a empreses	118.962	-	-	-	211	726	104.924	62.648	55.006
Exposicions a minoristes	131.584	-	-	-	694	2.465	70.042	52.531	40.082
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles	219.584	-	-	-	6.001	-	190.516	84.637	64.484
Exposicions en situació d'impagament	9.034	9.034	6.003	632	5.358	-	3.574	3.586	3.586
Elements associats a riscos especialment elevats	34.530	4.789	4.789	-	5.872	-	23.752	35.629	35.629
Exposicions en forma de participacions o accions en OIC	3.840	-	-	-	4	-	-	-	-
Renda variable	611	-	-	-	-	-	611	611	611
Altres	76.877	-	-	-	-	-	79.821	47.668	47.668
Total exposures	923.363	13.822	10.792	632	18.467	3.192	798.124	390.159	349.915

Es desglossa a continuació el detall per àrees geogràfiques de les exposicions originals al risc de crèdit tot desglossant la part d'ajustos per risc específic així com la part de dubtosos (inclou exposicions en cura) de la de morosos (no inclou les exposicions en cura).

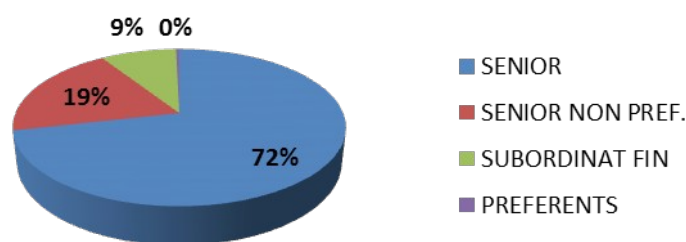
(Milers d'euros)	Exposició original		Nous dubtosos del període	Ajustos per risc de crèdit específic	Fallits	Valor de l'exposició ajustada	APRs pre factor d'ajuda a PIMES	APRs post factor d'ajuda a PIMES	
	De la qual partides dubtoses	De la qual partides moroses							
Andorra	556.272	13.175	10.720	632	17.870	2.992	437.292	249.289	211.570
Unió Europea	204.573	647	70	-	488	201	201.194	85.394	82.968
Resta	162.517	-	-	-	109	-	159.637	55.477	55.377
Total	923.363	13.822	10.792	632	18.467	3.192	798.124	390.159	349.915

Adicionalment es facilita a continuació informació sobre les variacions dels ajustos per risc de crèdit comptabilitzats a l'actiu dels estats de situació financera que sumen 21.832 milers d'euros (sense ajustos deguts a l'aplicació de la Disposició Transitòria vuitena del Reglament de la *Llei 35/2018* corresponent a la Introducció de la NIIF 9).

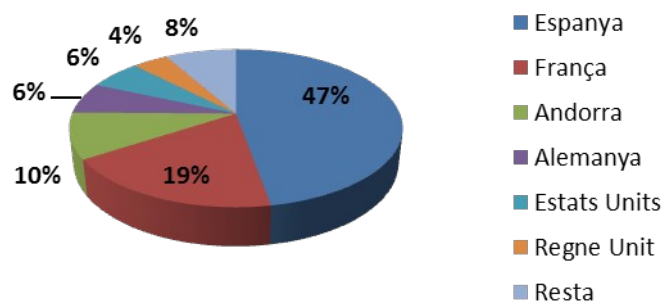
(Milers d'euros)	Import
Saldo a tancament 2018	23.078
Augments per originació	3.768
Disminucions per baixes	(3.429)
Augments/Disminucions per canvi de Fase	(7)
Augments/Disminucions per variacions del risc de crèdit	(1.578)
Saldo a tancament 2019	21.832

A nivell de la cartera pròpia del Banc, destacar la següent distribució segons prelatió i distribució geogràfica a 31 de desembre del 2019:

Distribució de la cartera pròpia per prelatió

Distribució de la cartera pròpia per zona geogràfica

Les úniques exposicions que té el Grup BSA en renda variable que no figuren comptabilitzades a la cartera de negociació i que en cap cas són negociades en mercats reglamentats són Caldea, SA; Naturlandia, SA; Sermipa XXI, SA i Emap, SA. Totes elles troben classificades a la cartera “*Actius financers a valor raonable amb canvis a un altre resultat global*” i sumen un import de 611 mil euros. Cap d’elles ha estat objecte de vendes o liquidacions al llarg de l’exercici ni ha generat resultats no realitzats.

9.2 Risc de concentració

El Banc realitza un seguiment de la concentració de les seves exposicions tant d’inversió creditícia com de cartera, de manera que no existeixi un risc elevat amb una contrapart concreta.

Aquest seguiment permet concloure que el Banc dóna compliment àmpliament a l’establert per la *Llei 35/2018* i el Reglament que la desenvolupa no superant-se en cap cas el 100% del capital admissible de l’Entitat.

9.3 Risc de contrapart

L’exposició del Banc al risc de contrapart presenta un perfil de risc baix.

El càlcul dels requeriments de capital associat a aquest risc s’efectua seguint el mètode de la valoració de la posició a preus de mercat establert en la *Llei 35/2018* i els reglaments que la desenvolupen.

S’exposen a continuació els requeriments de capital per aquest concepte a tancament de 2019 i 2018.

(Milers d'euros)	31/12/2019		31/12/2018	
	Actius ponderats per risc (APRs)	Requeriments de capital	Actius ponderats per risc (APRs)	Requeriments de capital
Risc de contrapart	2.943	235	3.122	250
Total	2.943	235	3.122	250

El Grup no té vocació d’operar amb derivats de forma especulativa i només opera amb aquests productes per establir estratègies de cobertura del risc de tipus d’interès de les posicions que no formen part de la cartera de negociació com a eina fonamental de gestió d’aquest risc.

Tot seguit es mostra l'anàlisi de l'exposició al risc de crèdit de contrapart pel mètode de la valoració de la posició a preus de mercat a tancament 2019:

(Milers d'euros)	Nocional	Cost de reposició o valor actual de mercat	Possible exposició creditícia futura	Actius ponderats per risc (APRs)
Derivats sobre tipus d'interès	21.170	52	168	97
Derivats sobre accions	40.710	2.842	2.849	2.845
Altres derivats	61	1	1	1
Total	61.941	2.895	3.017	2.943

9.4 Risc de mercat de la cartera de negociació

BSA no incorre en riscos de mercat de forma significativa en cap moment, atès que no té vocació de fer operativa als mercats que no sigui majoritàriament de cobertura.

No obstant, per a les exposicions incloses en dita cartera puntualment, es calcula el corresponent consum de capital el qual queda detallat a continuació:

(Milers d'euros)	31/12/2019
Requeriments per risc general	388
Requeriments per risc específic	270
Total requeriments per risc de mercat	658
Total exposició per risc de mercat	8.228

9.5 Risc operacional

S'entén per risc operacional tota acció u omissió que produeixi un efecte no desitjat com a conseqüència de fallades o falta d'adequació de les persones, processos, sistemes però també per esdeveniments externs.

El Banc utilitza el mètode de l'indicador bàsic establert en la normativa vigent en quant a requeriments de capital.

9.6 Risc de compliment normatiu/legal/regulatori

El Compliment Normatiu forma part de la cultura corporativa del Grup juntament amb les obligacions d'honestedat i responsabilitat professional i es defineix com l'acció de realitzar l'activitat societària d'acord amb les lleis, normatives i normes internes i codis ètics aplicables, mitgant el risc d'incórrer en sancions, multes, pèrdues financeres i/o reputacionals.

El Grup assumeix la definició del risc de Compliment Normatiu establerta pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, entès com el risc de sancions legals o administratives, pèrdues financeres significatives o pèrdues de reputació que una Entitat pot patir com a conseqüència de l'incompliment de lleis, normatives, codis de conducta i autoregulacions aplicables a la seva activitat.

Al llarg del 2019 no s'ha registrat cap incidència per aquest tipus de risc.

BSA no es troba exposat al risc de dilució ni al de matèries primeres. Pel que fa al risc de canvi no supera el llindar exigít pel marc legal vigent per a dotar requeriments de capital per a la seva cobertura. Finalment, pel que fa al risc estructural de tipus d'interès no es considera material per a l'Entitat en ser cobertes les posicions subjectes a aquest risc en tots els casos.

10. Actius lliures de càrregues

BSA no té cap actiu amb càrregues a la data del present informe.

11. Exposició a posicions de titulització

BSA no té cap posició titulitzada a la data del present informe.

12. Política de retribucions

12.1 Aspectes generals de la política retributiva del Grup

La **Política retributiva del Grup BancSabadell d'Andorra** ("Política retributiva") es basa en la consideració de la retribució com un element generador de valor a llarg termini per a la companyia, donant suport a la promoció d'una gestió de riscos sòlida i efectiva. Aquesta Política s'assenta en els següents principis:

- Fomentar la sostenibilitat empresarial i social a mig-llarg termini, a més de l'alineació amb els valors del Grup. Això implica:
 - ✓ Alineació de les retribucions amb els interessos dels accionistes i amb la creació de valor a llarg termini.
 - ✓ Impuls d'una gestió de riscos rigorosa, contemplant mesures per evitar els conflictes d'interessos.
 - ✓ Alineació amb l'estratègia de negoci, objectius, valors i interessos a llarg termini de l'Entitat.
- Assegurar un sistema retributiu competitiu i equitatiu (competitivitat externa i equitat interna):
 - ✓ Capaç d'atreure i retenir el millor talent.
 - ✓ Que recompensi la trajectòria professional i la responsabilitat amb independència del gènere de l'empleat.
 - ✓ Alineat amb els estàndards de mercat i flexible per adaptar-se als canvis de l'entorn i les exigències del sector.
- Recompensar l'acompliment alineant d'aquesta manera la retribució amb els resultats generats per l'individu i el nivell de risc assumit:
 - ✓ Equilibri adequat entre els diferents components de la retribució.
 - ✓ Consideració de riscos i resultats actuals i futurs, no incentivant l'assumpció de riscos que sobrepassin el nivell tolerat per l'Entitat.
 - ✓ Esquema senzill, transparent i clar. La política retributiva serà comprensible i fàcil de comunicar a tota la plantilla.

A més, la Política retributiva permet alinear les retribucions dels empleats amb els resultats de l'Entitat, el cost i volum de capital necessari per recolzar els riscos assumits, el cost i nivell de risc de liquiditat assumit en la gestió de la seva activitat, la consistència amb la probabilitat i el moment que els potencials ingressos futurs s'incorporin als beneficis actuals, els riscos assumits pels empleats i els criteris qualitatius establerts en l'avaluació de l'acompliment.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions s'ha reunit durant el 2019 nou vegades.

12.2 Informació sobre el procés decisorí seguit per establir la política de remuneracions del Grup

La Política retributiva del Grup és aprovada pel Consell d'Administració de BancSabadell d'Andorra i revisada anyalment.

Es responsabilitat de la Direcció de Recursos Humans:

- Elevar a la Comissió de Nomenaments i Retribucions la proposta de Política de Retribucions, i les modificacions a la mateixa que corresponguin, seguint, si s'escau, les indicacions d'aquesta comissió i executant els controls necessaris per a assegurar la seva correcta aplicació.
- Aplicar la política definida a tots els elements de gestió: massa salarial, fons anual de retribució variable, assignació individual de salaris, fixació d'objectius, valoració de compliment i pagaments de retribucions.

Es detallen àmpliament a l'apartat 4.1.3 del present informe les funcions assignades a la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

12.3 Components bàsics de la retribució a BancSabadell d'Andorra

La Política retributiva de BSA contempla una visió de retribució total tenint en compte tots els elements retributius i la relació existent entre ells, establint un adequat equilibri entre la retribució fixa i la variable, salvaguardant els drets i interessos dels accionistes, inversors i clients.

A. Retribució fixa

La retribució fixa és prou elevada com per a què l'empleat no depengui de la concessió d'una retribució variable, amb l'objectiu de no incentivar una excessiva assumpció de riscos.

- Salari fixe

És la suma d'elements retributius garantits vinculats amb el conjunt de funcions i responsabilitats del lloc que s'ocupa i que reconeixen la contribució de l'empleat des d'aquest lloc, mentre s'hi mantingui.

Els principals objectius del salari fixe són els següents:

- ✓ Vetllar per la competitivitat externa i l'equitat interna.
- ✓ Permetre i potenciar el desenvolupament de la persona dins del lloc de treball segons el seu acompliment en el mateix.
- ✓ Facilitar la mobilitat horitzontal (entre departaments amb característiques comunes).
- ✓ Atraure el talent extern al Grup BancSabadell d'Andorra.
- ✓ Retenir el talent existent en el Grup.

Els criteris de determinació del salari fixe s'indiquen a continuació:

- ✓ El lloc de treball ocupat per l'empleat.
- ✓ La comparació salarial amb posicions similars en el mercat.
- ✓ El desenvolupament i evolució de l'actuació de l'empleat dins el lloc assignat (acompliment).
- ✓ L'estratègia de posicionament retributiu de l'Entitat en el mercat de referència.

La remuneració de les funcions de control independents (control de riscos, compliment normatiu i auditoria interna) és predominantment fixa, per reflectir la naturalesa de les seves activitats.

Per a l'any 2019 la retribució fixa pel total de la plantilla (140 empleats) ha estat de 5.278 milers d'euros sent la relativa als alts directius i empleats les activitats dels quals incideixen de manera important en el perfil de risc de l'Entitat de 970 milers d'euros.

- Beneficis Socials i altres

Aquests elements tenen l'objectiu de completar la retribució dinerària i no dinerària amb altres elements que incrementin la fidelització i compromís dels empleats.

- Beneficis per pensions

Té la finalitat de cobrir la jubilació i altres contingències adequades a la naturalesa de les funcions exercides.

B. Retribució variable

És aquella que perceben determinats treballadors i que té per finalitat reflectir el seu acompliment mesurat a través d'uns objectius alineats amb el risc incorregut.

Els principals objectius de la retribució variable són els següents:

- ✓ Incentivar la consecució dels objectius estratègics a curt, mig i llarg termini, sense incentivar l'assumpció de riscos que sobrepassin el nivell tolerat pel Grup.
- ✓ Motivar els empleats per a un millor exercici de les seves funcions.
- ✓ Diferenciar als empleats d'alt rendiment.

La remuneració variable per a les funcions de control es deriva principalment dels objectius de control, i fins a cert punt, dels resultats de l'Entitat en el seu conjunt i no del rendiment directe de les àrees de negoci que controlin. Els mètodes utilitzats per determinar la retribució variable de les funcions de control no comprometen l'objectivitat del personal ni la seva independència i vetlla per a què no sorgeixin conflictes d'interès significatius per al personal en funcions de control.

Per a l'any 2019 la retribució variable pel total de la plantilla ha estat de 436 milers d'euros sent la relativa als alts directius i empleats les activitats dels quals incideixen de manera important en el perfil de risc de l'Entitat de 194 milers d'euros.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions és responsable tant de l'aprovació inicial del bonus, com de la seva validació final i assignació individual. L'aprovació inicial és proposada per la Direcció de Recursos Humans una vegada validat per part d'Intervenció General que el nivell de capital del Banc permet afrontar el pagament i que no hi ha cap risc identificat que no hagi estat contemplat en els objectius ni que en faci reconsiderar l'import. Inclou els objectius a complir, el quantum del bonus i el col·lectiu d'empleats elegibles.

La Política retributiva del Grup no contempla la possibilitat d'atorgar drets a accions i en cap cas es compleixen els requisits per haver de diferir la retribució variable.

No s'ha produït cap indemnització al llarg del 2019.